

3 верасня 1998 г.
чацвер,
№ 173 (23524)

ЗВЯЗДА

У КАСТРЫЧНІКУ СТУДЭНТАМ ПАДЫМУЦЬ «ЗАРПЛАТУ»

Як ужо паведамляла «Звязда», урадам краіны павялічваецца памер мінімальнай зароботнай платы, і ўжо з 1 кастрычніка яна будзе роўна 350 тысячам рублёў. Як нам растлумачылі ў Міністэрстве адукацыі, памер амаль усіх відаў стыпендыі цалкам залежыць ад змянення мінімальнай зароботнай платы. Менавіта таму ў кастрычніку студэнты атрымаюць «зарплату» ў 1,4 раза большую, чым у верасні.

Паводле даных планава-эканамічнага ўпраўлення БДУ, сёння ў гэтай вышэйшай навучальнай установе мінімальнае вучэбнае стыпендыя складае 240 працэнтаў ад «мінімалкі» і роўна 600 тысячам рублёў. У кастрычніку не вельмі руплівыя студэнты БДУ атрымаюць стыпендыю ўжо ў памеры 840 тысяч рублёў. Падрастуць у галоўным універсітэце краіны і сацыяльныя стыпендыі. Замест 400 тысяч рублёў такія студэнты «заўтра» атрымаюць дапамогу ад дзяржавы ў памеры 560 тысяч рублёў. Добра падрастуць у БДУ і максімальныя стыпендыі. Калі сёння выдаткі факультэтаў гуманітарных навук атрымліваюць узагароду за стараннасць у памеры 900 тысяч рублёў, а выдаткі факультэтаў прыродазнаўчых навук — 960 тысяч рублёў, то ў кастрычніку яны атрымаюць стыпендыю 1 мільён 200 тысяч рублёў і 1 мільён 344 тысяч рублёў адпаведна.

Сяргей КУРКАЧ.

ПРЭЗІДЭНТ НАВЕДАЕ МАГІЛЁЎШЧЫНУ

3 ходам уборкі збожжавых, ільну і сямейны азонаміцца прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка ў час рабачай паездкі ў Магілёўскую вобласць, намеранай на 3 верасня. Кіраўнік дзяржавы пабывае на палях і збожжатаках калгасаў імя Кірава Шклоўскага і «Аўсянка» Горацкага раёнаў. Вынікі сваёй паездкі па рэгіёну прэзідэнт падвядзе на нарадзе ў Магілёве.

БЕЛТА.

ДАПАМОГА ПА БЕСПРАЦОЎЮ ДЛЯ ВЫПУСКНІКОЎ ДАСЯГНУЛА 300-ТЫСЯЧНАЙ МЯЖЫ

Згодна з пастановай урада, з 1 кастрычніка значна павялічваецца дзяржаўная дапамога па беспрацоўю і стыпендыі грамадзянам, якія праходзяць прафесійную падрыхтоўку (павышаюць кваліфікацыю) па накіраванню Дзяржаўнай службы занятасці.

Па словах начальніка юрыдычнага аддзела камітэта па занятасці Аляксандра Барысава, сёння дапамогу ад дзяржавы атрымліваюць 41.068 чалавек. Сярэдні памер дапамогі ў ліпені склаў 334 тысячы 200 рублёў. З пачатку года прайшлі прафесійную падрыхтоўку па накіраванню Дзяржаўнай службы занятасці 15 тысяч 274 чалавекі. Усяго сёлета, па стане на 1 жніўня, з дапамогай камітэта знайшлі працу 95.494 чалавек. Памер дапамогі па беспрацоўю для кожнага асобнага грамадзяніна будзе розны. Але, нягледзячы на гэта, з 1 кастрычніка памер дзяржаўнай дапамогі павялічыцца для ўсіх катэгорый беспрацоўных у 1,4 раза. Так, напрыклад, тыя, хто ўпершыню шукае працу і ў каго стаж працы меней 1 года, з 1 кастрычніка будуць атрымліваць дапамогу на працягу 13 тыдняў у памеры 297.500 рублёў (раней было 212.500). Наступныя 13 тыдняў такія беспрацоўныя будуць атрымліваць дзяржаўную дапамогу ў памеры 245 тысяч рублёў (было 175 тысяч рублёў).

З 1 кастрычніка зменіцца і мінімальнае стыпендыя для тых, хто праходзіць прафесійную падрыхтоўку. Памер яе будзе роўны 350 тысячам рублёў.

За 7 месяцаў года агульная сума дапамог па беспрацоўю, выдадзеных насельніцтву краіны, склала 99 млрд. 813,2 млн. рублёў.

Сяргей КУРКАЧ.

ХЛЕБНЫЯ ЗАСЕКІ «ВУСЦЯ»

Надвор'е як бы знорак шкодзіць хлебаробам Аршанскага раёна, выпрабуйвае іхня моц, майстэрства, прафесіяналізм. Аднак у славутай гаспадарцы раёна — эксперыментальнай базе «Вусце» з палёў сабрана ўжо 85 працэнтаў ураджаю. Тут вырошчваюцца лепшыя сарты пшаніцы, жыта, ячменю. Элітнае зерне воль у такім выглядзе будзе разыходзіцца па многіх сельгаспадарках вобласці і краіны.

Фота Анатоля КЛЯШЧУКА.

ДЗЯРЖАВА І Ў ДАЛЕЙШЫМ БУДЗЕ ДАПАМАГАЦЬ ТЫМ, ХТО ЖАДАЕ ПАБУДАВАЦЬ СВОЙ ДОМ

Пытанні развіцця жыллёвага будаўніцтва ў рэспубліцы і шляхі вырашэння звязаных з гэтым праблем былі разгледжаны на нарадзе ў прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнка 2 верасня. Яна адбылася ў рабачай рэзідэнцыі кіраўніка дзяржавы з удзелам прэм'ер-міністра краіны Сяргея Лінга, кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Міхаіла Мясніковіча, старшыні Камітэта дзяржаўнага кантролю Мікалая Дамашкевіча, генеральнага пракурора Алега Бажэлкі, старшыні праўлення Нацыянальнага банка краіны Пятра Пракаповіча. Для абмеркавання праблемы былі запрошаны таксама кіраўнікі шэрагу міністэрстваў, банкаў, старшыні аблвыканкамаў і Мінскага гарвыканкама.

(Заканчэнне на 2-й стар.)

На беларускім «чорным рынку» перакананы, што курс долара падаць не будзе

Што горш — падзеі, якія разгортваюцца на расійскім фінансавым рынку, або тое, што робіцца на нашым уласным? І там, і тут назіраецца няўхільнае падзенне рублёў. Там — расійскага, тут — беларускага. У Маскве на электрона-лотавых таргах учора зафіксаваны курс 11 рублёў 76 капеек за долар. Абменныя пункты таксама выйшлі пры продажы долара за рамкі 10 рублёў. Нягледзячы на высокі кошт СКВ, як адзначаюць эксперты, попыт усё роўна назіраецца. Гэта сведчыць аб тым, што ў суседняй дзяржаве людзі рыхтуюцца да горшага і давер да рубля з кожным днём падае.

Тое, што адбываецца з беларускім рублём, у вочы кідаецца менш. Аднак курс, які ўстанаўліваецца на таргах Міжбанкаўскай валютнай біржы і друкуецца ў СМІ, больш чым заспакойвае. Лёгкае прасоўванне беларускага рубля ў адносінах да долара ўзніе не дае падстаў для хвалявання. Карціна, якая складваецца пасля наведвання абменных пунктаў, таксама вялікага песімізму не выклікае: там продаж долара знаходзіцца на ўзроўні 60 тысяч. Іншая справа, што сам наяўны долар якраз-такі там і адсутнічае. Наколькі рэальна ў «абменніку» сёння набыць валюту, лепш запытацца ў змардаваных чаканнем паступлення СКВ людзей. Напрыклад, неаднаразова прыходзілася, ідучы на працу, сустракаць старых, якія ўжо занялі пост ля ўваходу ў пункт. Вечарам нічога не мяняецца: тыя ж твары, на якіх вялікая радасць адсутнічае.

Аднак выйсце ў такіх умовах — ісці «на паклон» да прыватных гандляроў валютай. Вось тут і наступае «азарэнне»: афіцыйны курс здаецца цудоўнай казкай у параўнанні з прапановамі «чорнага рынку». Там лічы астранамічны. Скупка долара, напрыклад, вядзецца па 80-81 тысячы рублёў, продаж завяс у сярэднім на 84 тысячы. А што рабіць? — купляюць. Стаўш міжвольным сведкам падобнага абмену, я на некалькі хвілін «запісаўся» ў суб'есіднікі да мянялы, каб што-небудзь выпытаць. Заўважу, цёплай наш гутарку ніяк не назавеш. Грошы, якія зараз «робяцца» на забароненым законам рынку, да шчырасці не схіляюць. Як, дарэчы, і магчымасць трапіць у рукі супрацоўніку МУС.

Бадай, самым цікавым, што пачуў з вуснаў валютчыка, гэта тое, што, нягледзячы на вялікую маржу (роўніца паміж скупкай і продажам), прадаць СКВ яны неахвотна. Паспрабаваў пераканаць мяне суб'есіднік і ў тым, (Заканчэнне на 2-й стар.)

КУРСЫ АБМЕНУ НАЯЎНЫХ ВАЛЮТ У КАМЕРЦЫЙНЫХ БАНКАХ І АФІЦЫЙНЫ КУРС, УСТАНОВЛЕННЫ НАЦЫЯНАЛЬНЫМ БАНКАМ НА 2 ВЕРАСНЯ 1998 г. (па стане на 15.00)

Назва банка	USD		DM		RUR		Тэлефон для даведак
	Купля	Продаж	Купля	Продаж	Купля	Продаж	
Мінск (017)							
Белпрамбудбанк	59700	60300	33900	34250	6240	6310	233-2110
Мінскаспецбанк	60000	60500	34000	34350	6250	6330	228-2047
Пріорбанк	59000	60500	33500	34300			245-5721
Нацыянальны банк РБ	(курс для Беларускай рэспублікі)						Курс на 03.09.1998
Афіцыйны курс	50300		28596.94		4650		

На працягу дня ўстаноўлены курсы могуць мяняцца, курсы галаўнога ўпраўлення банка могуць неістотна адрознівацца ад курсу, устаноўленага ў абменных пунктах. Інфармацыя атрымана ад галаўных ўпраўленняў негандлёвых аперацый адпаведных банкаў.

Агенцтва ГРАЎЦОВА. Першы выпуск штогадовага даведачнага альманаха «Курсы Нацбанка РБ і Цэнтрабанка РФ» за перыяд з 1990 па 1997 гады можна набыць, пазваніўшы па тэл. (017) 228-59-80.

Минское отделение
Белорусской
торгово-промышленной
палаты
совместно с Гатчинской
торгово-промышленной палатой
(Ленинградская область, Россия)
17–20 сентября 1998 года
проводит
ДНИ ДЕЛОВОГО
СОТРУДНИЧЕСТВА
«МИНСК-ГАТЧИНА-
ПУШКИН-КРОНШТАДТ-
САНКТ-ПЕТЕРБУРГ-98».

Программа бизнес-тура предусматривает участие в IV региональной промышленно-торговой выставке-ярмарке «ГАТЧИНА-98», проведение деловых переговоров по интересам в городах Ленинградской области, Гатчина, Пушкин, Кронштадт, обзорные экскурсии по г. Санкт-Петербургу и г. Кронштадту.

В случае Вашей заинтересованности, просим обращаться в Минское отделение БелТПП по тел.: 2660673, 2856789,

факс: 2662604

или по адресу: 220113 г. Минск, ул. Я. Коласа, 65.

УСМІХНЁМСЯ

Малюнак Леаніда РАЗПАДАВА.

Ідуць два п'яніцы па вуліцы і адзін другому кажа:

— Б'ёмся аб заклад, што першае слова маёй жонкі, калі яна мяне ўбачыць, будзе «сонейка».

— Ды ты на сябе глянь — п'яны, брудны...

— Б'ёмся аб заклад!

— Ды я тваю жонку ведаю — ведзьма...

— І ўсё ж!!!

— Добра.

Прыходзяць да яго дамоў.

— Сонейка, адчыні нам дзверы.

— Сонейка!!! Каб ты здох, сабака п'яны!

***

У рэстаране:

— Афіцыянт, у мяне у супе муха.

— А за такую цану вы хацелі б там бачыць барана?

Працягваецца падпіска на «ЗВЯЗДУ» на чацвёрты квартал 1998 года

Індэкс «Звязды»: 63850 — для індывідуальных падпісчыкаў,
63239 — для ведамасных падпісчыкаў.

Падпісная цана «Звязды»:

на месяц — 29.000 руб. для індывідуальных падпісчыкаў, 50.000 руб. для ведамасных падпісчыкаў; на 3 месяцы — 87 тысяч і 150 тысяч адпаведна.

ДЗЯРЖАВА І Ў ДАЛЕЙШЫМ БУДЗЕ ДАПАМАГАЦЬ...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

«Вырашэнне жылёвых пытанняў вызначана Асноўнымі напрамкамі сацыяльна-эканамічнага развіцця нашай дзяржавы ў 1996 — 2000 гадах як прыярытэтнае, — сказаў прэзідэнт Беларусі. — Мы павінны дапамагчы чалавеку пабудаваць дом, кватэру і зрабіць усё, каб ён меў дах над галавой».

У ходзе абмеркавання пытання адзначалася, што на працягу 1996 — 1997 гадоў у рэспубліцы ўдалося не толькі прыпыніць зніжэнне, але і істотна нарасціць аб'ёмы будаўніцтва жылля, скараціць незавершаную вытворчасць у гэтай сферы. Абнаўляюцца і вытэй работ у гэтым годзе. Дасягнуты рост аб'ёмаў уводу жылля не толькі ў гарадах, але і ў сельскай мясцовасці.

Асабліваю ролю пры гэтым, на думку Аляксандра Лукашэнкі, адыграла дзеючая ў краіне сістэма субсідзіравання грамадзян пры будаўніцтве, рэканструкцыі або куплі жылля памішканнаў, якая прадэманстравала сваю жыццяздольнасць і эканамічную эфектыўнасць. Калі ў 1996 годзе бесплатную субсідыю атрымалі 2566 сем'яў, то за сем месяцаў гэтага года — 3152 сем'яў. Прадастаўляецца грамадзянам і дапамога ў выглядзе льготных крэдытаў. Выдзяленне такіх сродкаў, лічыць прэзідэнт, павінна праводзіцца ў першую чаргу для моладзі і вясцоўцаў.

«Мы павінны павярнуцца тварам не толькі да вялікіх гарадоў, але і да гарадскіх пасёлкаў, вёсак», — падкрэсліў ён. Пры гэтым неабходна выкарыстоўваць не толькі субсідыі і льготныя крэдыты, але і асабістыя сродкі грамадзян, прадпрыемстваў.

Разам з тым на нарадзе было адзначана, што маюць месца факты нерацыянальнага выкарыстання дзяржаўных сродкаў, якія прадастаўляюцца ў форме льготных крэдытаў і субсідый для набыцця жылля. Пры правёрках выяўлены выпадкі ўключэння выканання ў спісы на атрыманне такіх сродкаў грамадзян, якія не маюць патрэбы ў паляпшэнні жыллёвых умоў. Каб выключыць такое, у пачатку наступнага года ўдакладнены спісы будучы апублікаваны.

Сярод галоўных праблем, якія яшчэ трэба будзе вырашыць жыллёваму будаўніцтву, комплекс, — павышэнне якасці будаўніцтва, зніжэнне яго кошту, кадравае забеспячэнне галіны, асабліва ў вёсцы. Патрабуе далейшага развіцця і эфектыўнасць эксплуатацыі жылля дамоў, мадэрнізацыі старых пабудов. Гэтым сектару неабходна таксама ўдзяляць увагу, лічыць прэзідэнт. А набярэння тэмпы ў будаўніцтве жылля не толькі захавача, але і прымножыць.

Тэрэза ХАЮЦІНА, БЕЛТА.

УКАЗ ПРЕЗІДЭНТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ № 426

Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў ва
Указ Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь
ад 17 снежня 1996 г. № 555

1. Унесці ва Указ Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 17 снежня 1996 г. № 555 «Аб некаторых дадатковых мерах па развіцці індывідуальнага жыллёвага будаўніцтва» (Збор дэкрэтаў, указаў Прэзідэнта і пастановаў Урада Рэспублікі Беларусь, 1996 г., № 35, арт. 942) наступныя змяненні і дапаўненні:

1.1. у пункце 3:
словы: «на 1997 год крэдытнай лініі на суму 400 млрд. рублёў» замяніць словамі: «крэдытных ліній на 1997 год на суму 400 млрд. рублёў і на 1998 — 2000 гады на суму 5 трлн. рублёў (у тым ліку на 1998 год - 1,4 трлн. рублёў)»;

словы: «гадавых па меры пагашэння названымі грамадзянамі крэдытаў і выплаты працэнтаў за карыстанне імі» замяніць словамі: «працэнтаў за карыстанне імі праз 2 гады пасля пачатку крэдытавання, але не пазней чым праз месяц пасля здачы дамоў у эксплуатацыю»;

1.2. у пункце 4:
у абзацы другім словы: «праз год пасля пачатку крэдытавання» замяніць словамі: «праз 2 гады пасля пачатку крэдытавання, але не пазней чым праз месяц пасля здачы дамоў у эксплуатацыю. Пагашэнне грамадзянамі запазычанасці па льготных крэдытах і выплату працэнтаў за карыстанне імі ажыццяўляць роўнымі долямі на працягу ўсяго перыяду пагашэння крэдытаў»;

дапоўніць пункт абзацам чацвёртым наступнага зместу:
«пры прадастаўленні крэдытаў на завяршэнне будаўніцтва індывідуальных жылляў грамадзянам, якія атрымалі льготныя крэдыты ў адпаведнасці з пастановамі Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 27 сакавіка 1992 г. № 165 «Аб першачарговых мерах па развіцці індывідуальнага і кааператываўнага жыллёвага будаўніцтва ва ўмовах пераходу да рыначнай эканомікі» і ад 22 сакавіка 1993 г. № 169 «Аб змяненні і дапаўненні пастановаў Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 27 сакавіка 1992 г. № 165», улічваючы астанаткавы кошт гэтага будаўніцтва з абавязковай праверкай мэтавага выкарыстання атрыманых крэдытаў».

2. Гэты Указ уступае ў сілу з дня яго апублікавання.
Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь А. ЛУКАШЭНКА.
2 верасня 1998 г., г. Мінск.

ТОЛЬКІ ФАКТ

- На дарогах рэспублікі за восем месяцаў гэтага года работнікі ДАІ затрымалі 40 тысяч п'яных вадзіцеляў.
- Сёння ў нацыянальную Чырвоную кнігу Беларусі занесены 182 віды жывёл, 180 відаў раслін.
- Промысел рыбы ў натуральных вадаёмах рэспублікі апошнім часам скараціўся ўтроя: замест 2,5 тысячы тон рыбы ў год з цяжкасцю выловіліся 600—700 тон.

ПРАФСАЮЗЫ РЫХТУЮЦЬ АКЦЫЮ ПРАТЭСТУ

Як паведаміў карэспандэнту «Звязды» загадчык сектара аналітычных даследаванняў Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі Станіслаў КАЛАСОЎСКІ, прэзідыум ФПБ прыняў рашэнне рыхтаваць агульнанацыянальную акцыю пратэсту супраць далейшага зніжэння ўзроўню жыцця працоўных.

З 34 арганізацый, якія ўваходзяць у федэрацыю, пра сваю гатоўнасць да гэтай акцыі заявілі пакуль што каля дзесятка галіновых прафесійных аб'яднанняў, у тым ліку буйнейшыя ў нашай краіне прафсаюзы работнікаў аўтамабільнага і сельскагаспадарчага машынабудавання і радыёэлектроннай прамысловасці. Рэшта галіновых прафсаюзных аб'яднанняў напрасіла дадатковых дзесяцідзённых тэрмін для ўзгаднення пазіцыі перад прыняццём канчатковага рашэння. Плануецца, што агульнабеларуская акцыя пройдзе ў пачатку лістапада, але не супадзе з

На «чорным рынку» Беларусі перакананы...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

што наўрад ці абдудзецца адкат курса долара на «чорным рынку» назад.

— Паглядзі, што робіцца на міжбанку. Курс безнаўнага долара там вагаецца ад 150 да 180 тысяч рублёў за долар. Курс наяўнага ў нас меншы больш чым у два разы. Навошта яго яшчэ і далей апускаць? Тым больш растыражывана паведамленне аб новай мінімалцы ў кастрычніку. Добра, што зараз курс у сярэднім трымаецца на 84 тысячках. А маглі «загнуць» і больш.

У тым, што маглі «загнуць», асабіста я не сумняваюся. Пасля вялікага расійскага ўзрушэння курс беларускага наяўнага рубля на «чорным рынку» ўпаў на 20 тысяч. Пераважна большасць тых, хто працуе там, сённяшнія лічбы лічаць рэальнымі. Іншая думка ў афіцыйных асоб. Аднак у «неафіцыйных» ёсць адна, але істотная перавага: яны трымаюць нос па ветры і ў стане задаволіць попыт на СКВ. Хто ў такім разе заказвае музыку?..

Ігар ШЧУЧЭНКА.

Узлёт цэн «апусціў» попыт на прамтавары

У мяне (я гэта дакладна адчула), выцягнуўся твар, калі я ўбачыла цэннік на шампунь «Фрукціс» ў кіёску ля ўваходу на рынак стадыёна «Дынама», — 200 тысяч. Я ж такі нядаўна за 125 тысяч купіла. Гандлярка (відаць, не адна я задавала наўнае пытанне «чаму?») адказала: «Што адбываецца ў Расіі, ведаеце? А мы адтуль тавар вязём».

Асартымент рэчавага рынку «Дынама» не збяднеў: там па-ранейшаму можна набыць і лак для пазногцяў, і пыласос. Вось толькі натоўпы пакупнікоў істотна зменшыліся — так кажуць самі гандляры. Па прызнанню людзей з палаткаў, попыт на ўсё нехарчовыя тавары знізіўся напалову. А за арэнду заплаці, за ўваход заплаці... Пры разліках за рэчы ўчора панавалі курс 80 тысяч рублёў за долар. Крыху знізіўся, але гэта ні аб чым не сведчыць, кажуць самі ж гандляры. Збіваць курс не згаджаюцца — маўляў, гаспадар такі ўстанавіў.

На Камароўцы нехарчовыя тавары таксама цаной не радавалі. Але той жа шампунь «Фрукціс» чамусьці не каштаваў болей за 160 тысяч. Можна, на гэты мінскі рынак ён трапіў адразу з парыжскай лабараторыі?

З прамысловых тавараў на Камароўцы па-ранейшаму карыстаюцца попытам туалетнае мыла і такая ж палера. На астатнія прадметы рыначнага гандлю таксама адзначаецца зніжэнне попыту ў два разы.

Многія «чаўнакі», што атаварваюцца ў сталіцы, а маюць бізнес у правінцыі, пераарыентаваліся на харчовыя тавары. Ва ўсім разе, нават той, хто прадукты ніколі не браў, цяпер аддае перавагу чыпсам, пячэнню ды чаю. Бо калі ад рэчы чалавек здольны адмовіцца, то ёсць яму хочацца заўсёды. Таму камароўскія гандляры макаронай, шпротамі і рыбай зніжэння попыту не адчулі. Хіба што аптавікі набываюць меншыя партыі. А асобныя пакупнікі бяруць традыцыйныя наборы прадуктаў.

Дарэчы, учора Камароўка здзіўля пакупнікоў зніжэннем цэн на 2-3 тысячы на шэраг прадуктаў. Імартны алей патаўнеў істотна, і практычна ўсюды бутэльку яго можна было набыць за 90 тысяч рублёў, хоць яшчэ раніцай гэтага дня на цэнніках значылася лічба 92. Зрэшты, ля адной машыны стаяла доўгая доўгая чарга. Там прадавалі бутэльку алею «Бролія» за 88 тысяч 500 рублёў.

Жанна КАТЛЯРОВА.

ТЭЛЕФОННАЯ РАЗМОВА

А.Р. ЛУКАШЭНКІ І Н.А. НАЗАРБАЕВА

Раніцай 2 верасня 1998 года па просьбе казахстанскага боку адбылася тэлефонная размова Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь А.Р. Лукашэнкі з Прэзідэнтам Рэспублікі Казахстан Н.А. Назарбаевым.

Як паведаміла прэс-служба кіраўніка беларускай дзяржавы, у час размовы прэзідэнты Беларусі і Казахстана абмеркавалі пытанні развіцця двухбаковых гандлёва-эканамічных адносін і разгледзелі ход рэалізацыі раней дагнутых дамоўленасцяў. Адбыўся абмен думкамі па праблемах развіцця інтэграцыйных працэсаў у рамках мытнага саюза, заключанага Рэспублікай Беларусь, Расійскай Федэрацыяй, Рэспублікай Казахстан і Кыргызскай Рэспублікай, і ў СНД у цэлым.

Асабліваю ўвагу ў ходзе раз-

Мінсельгасхарч вырашыў дапамагчы сялянам бульбай

Адзёл па вытворчасці і гандлю плодараднінай прадукцыяй і бульбай Мінсельгасхарча днямі распрацаваў прапанову, згодна з якой грамадзянам з найбольш пацярпелых ад дажджоў раёнаў будзе выдзяляцца дапамога ў памеры 500 кілаграмаў бульбы на сям'ю. Згодна з прапановай, 50 працэнтаў сродкаў для гэтага будзе накіраваны з рэспубліканскага бюджэту, другую палову расходаў павінны аплаціць мясцовыя ўлады. На жаль, пакуль не вядома, які будзе механізм дапамогі на практыцы.

Сяргей КУРКАЧ.

німальную зарплату, і толькі ў лістападзе будзе зразумела, наколькі паўплывае гэта на дабрабыт працоўных. Да таго ж менавіта ў лістападзе грамадзяне адчуюць удар па сваіх кашальках ад новых тарыфаў на ацяпленне. Тым не менш, прадстаўнікі ФПБ упэўнены, што расійская акцыя пратэсту акажа ўплыў і на актыўнасць беларускіх прафсаюзаў.

Галоўная крытыка ў час акцыі пратэсту беларускіх прафсаюзаў будзе накіравана ў адрас уладаў, паколькі менавіта яны праз падаткі, тарыфы, валютныя курсы і іншыя рычагі ўплываюць на эканамічную сітуацыю і таму павінны неслі адказнасць за пагаршэнне жыццёвага ўзроўню грамадзян. Прафсаюзныя лідэры не здымаюць адказнасці і з кіраўнікоў канкрэтных прадпрыемстваў, але лі-

чаць, што ў нашай дзяржаве, якая ў адрозненне ад суседніх па-ранейшаму моцна трымае ў сваіх руках эканоміку, усё вызначаецца цэнтральнымі ўладамі.

Станіслаў Каласоўскі таксама выказаў сваю занепакоенасць тым, што ўрадам нядаўна падрыхтаваны змяненні і дапаўненні ў Закон аб прафесійных саюзах, якія, на яго думку, моцна скарачаюць паўнамоцтвы прафесійных аб'яднанняў.

Валер КАЛІНОЎСКІ.

Р.С. Пракаменціраваў пазіцыю ўрада па ўзнімаемых прафсаюзамі праблемах «Звязда» напрасіла кіраўніка групы саветнікаў прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь Івана Лемашэўскага, інтэр'ю з якім будзе апублікавана на нашых старонках у бліжэйшы час.

Беларусь стала 114 членам Руху недалучэння

2 верасня на саміце краін Руху недалучэння ў горадзе Дурбане, Паўднёвая Афрыка, Рэспубліка Беларусь афіцыйна стала членам гэтага ўплывавага руху, які цяпер ахоплівае 114 краін свету.

На пленарным паседжанні саміту выступіў міністр замежных спраў Беларусі Іван Антанавіч, які заявіў, што наша краіна ганарыцца атрыманай магчымасцю быць новым членам Руху недалучэння.

— Для нас гэта вельмі важны момант і вялікі гонар, — сказаў Іван Антанавіч удзельнікам саміта. — Мы цалкам падзяляем дэмакратычны каштоўнасці Руху недалучэння і гатовыя разам працаваць дзеля дасягнення ўстойлівага развіцця, барацьбы з галечай, каб канструктыўна рашаць тыя праблемы, якія ставіць перад намі новае стагоддзе.

Валер КАЛІНОЎСКІ.

Здарэнні

Ртутная «эпапея» працягваецца

Ва ўчарашнім нумары «Звязды» паведамляла аб здарэнні, якое адбылося ў Гомелі. Напомнім, што там ля будынка адной з сярэдніх школ было знойдзена каля трох кілаграмаў сумесі, у якой галоўным кампанентам з'яўлялася ртуть. І вось новае здарэнне, праўда, на гэты раз у Мінску. Прычым зараз колькасць небяспечнага рэчыва была куды большай.

Як удалося высветліць, непрыемная знаходка была выяўлена а палове дзесятай раніцы каля дома № 49 па вуліцы Уманскай. Увагу людзей прыцягнуў поліэтыленавы пакет, дзе знаходзілася нейкая падазроная сумесь.

Работнікі штаба грамадзянскай абароны Маскоўскага раёна, якія выехалі на месца, канстатавалі, што ў пакеце — ртуть. Як аказалася, небяспечнага металу там было каля пяці кілаграмаў. Прадстаўнікі штаба ртуть з месца здарэння вывезена. Пакуль невядома крыніца распаўсюджвання ртуті. Аднак спецыялісты адзначаюць той факт, што падобныя інцыдэнты ўсё часцей рэгіструюцца ў рэспубліцы, што не можа не выклікаць занепакоенасці.

Ігар ГРЫШЫН.

Чытаць «Звязду» — прыемна

Любіць Наталля Іванаўна гатаваць на інтэрнацыйнай кухні, не выпускаючы з рук «Звязды».

Атрымаўшы прыз нашай латарэі — электрашынкоўку — мілавідная шчаслівая яго ўладальніца Наталля Іванаўна Малахава зазначыла:

— Працую на трактарным заводзе. Жывём сям'ёй з чатырох чалавек у пакойчыку інтэрната. Цеснавата, ды і на прыгатаванне ежы часу няшмат, таму звяздоўская «памочніца» будзе якраз да рэчы. Увогуле ж вашу газету я не выпускаю з рук і на кухні. Што ні кажы, а прыемна чытаць у сталіцы на нашай беларускай мове. І мамку ўспомніш, і родную вёску на Валожыншчыне, і настаўнікаў Гародзькаўскай школы, якія прывілі любоў да роднага слова. У нас два сыночкі. Сёлета яны пайшлі ў першы клас, і я спадзяюся, што не толькі я, але і настаўнікі будуць выхоўваць у іх павагу да ўсяго, што звязана са словам «Бацькаўшчына».

Мы падтрымалі надзею і пажадалі Наталлі Іванаўне разгарнуць першы нумар нашай газеты ў наступным годзе ва ўласнай кватэры.

Віктар ХУРСІК.

СОНЦА	СЁННЯ	МЕСЯЦ
		Першая квадра 30 жніўня. З 17.04 — 13-я месячавая суткі. Месяц у сузор'і Казярога.
		ІМЯНЫНЫ
Мінск — 6.20	19.57	13.37
Віцебск — 6.08	19.50	13.42
Магілёў — 6.09	19.47	13.38
Гомель — 6.11	19.39	13.28
Гродна — 6.37	20.10	13.33
Брэст — 6.39	20.10	13.31
		Пр. Вассы, Фадзея, Аўрамія, К. Ізабелы, Рыгора

НАДВОР'Е

Сёння ўдзень па рэспубліцы захаваецца пераменная воблачнасць, пераважна без ападкаў. Вецер паўночна-усходні, слабы. Тэмпература паветра ў Мінску, Магілёве, Гомелі — 13-15, Віцебску, Гродне, Брэсце — 14-16 градусаў цяпла.

У наступныя дзве сутак чакаецца пераменная воблачнасць, пераважна без ападкаў, толькі 4-га па ўсходу пройдуць кароткачасовыя дажджы. Вечер паўночны з пераходам на паўднёва-ўсходні, умераны. Тэмпература ўначы — 3-8, удзень 4-га — 13-18, 5-га — 15-20 градусаў вышэй нуля.

У росквіце творчых сіл сустракае свой юбілей вядомы беларускі гісторык, архівіст Яўген БАРАНОЎСКІ. Віншуючы свайго сталага аўтара, «Звязда» шчыра ўдзячная яму за адкрыццё многіх «белых плям» у жыццёпісе старэйшай беларускай газеты.

Шчырыя пажаданні добрага здароўя, сямейнага дабрабыту, згоды, радасці і шчасця ў жыцці Віктару Вікенцьевічу ПРЫЁМКУ з нагоды дня нараджэння.

Брат Дзмітрый з сям'ёй, г. Стоўбцы.

ГЛАВА 1.

Агульная палажэнні

Артыкул 1. Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь — Урад Рэспублікі Беларусь — цэнтральны орган дзяржаўнага кіравання Рэспублікі Беларусь

Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь — Урад Рэспублікі Беларусь з'яўляецца калегіяльным цэнтральным органам дзяржаўнага кіравання Рэспублікі Беларусь, які ажыццяўляе ў адпаведнасці з Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь выканаўчую ўладу ў Рэспубліцы Беларусь і кіраўніцтва сістэмай падпарадкаваных яму органаў дзяржаўнага кіравання і іншых органаў выканаўчай улады.

Артыкул 2. Падпарадкаванасць Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь

Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь у сваёй дзейнасці падпарадкаваны Прэзідэнту Рэспублікі Беларусь і адказны перад Нацыянальным сходам Рэспублікі Беларусь.

Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь па меры неабходнасці, але не радзей аднаго разу ў квартал прадстаўляе Прэзідэнту Рэспублікі Беларусь справаздачу аб сваёй дзейнасці.

Артыкул 3. Дзейнасць Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь па забеспячэнню выканання Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь, законаў Рэспублікі Беларусь, актаў Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь

Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь у межах сваёй кампетэнцыі забяспечвае выкананне Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь, законаў Рэспублікі Беларусь, актаў Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, ажыццяўляе кантроль за іх выкананнем падпарадкаванымі яму органамі дзяржаўнага кіравання і іншымі органамі выканаўчай улады Рэспублікі Беларусь, фізічнымі і юрыдычнымі асобамі.

Не дапускаецца ажыццяўленне Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь паўнамоцтваў, прадстаўленых заканадаўствам Рэспублікі Беларусь Прэзідэнту Рэспублікі Беларусь, Нацыянальнаму сходу Рэспублікі Беларусь, іншым дзяржаўным органам, якія не ўваходзяць у сістэму выканаўчай улады, за выключэннем выпадкаў, калі такія паўнамоцтвы дэлегаваны Ураду Рэспублікі Беларусь.

ГЛАВА 2.

Кампетэнцыя Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь

Артыкул 4. Паўнамоцтвы Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь па эканамічных пытаннях

У межах Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь, законаў Рэспублікі Беларусь, актаў Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь:

забеспечвае правядзенне адзінай эканамічнай, фінансавай, грашова-крэдытнай палітыкі;

рэгулюе дзейнасць усіх галін эканомікі Рэспублікі Беларусь, прымае меры па іх развіцці;

распрацоўвае прагнозы, канцэпцыі, дзяржаўныя праграмы эканамічнага і сацыяльнага развіцця Рэспублікі Беларусь, іншыя праграмы і забяспечвае іх рэалізацыю;

распрацоўвае асноўныя напрамкі развіцця эканомікі ў цэлым, не асобных галін, прымае меры па паскарэнню навукова-тэхнічнага прагрэсу;

распрацоўвае асноўныя напрамкі ўнутранай і знешняй палітыкі Рэспублікі Беларусь і прымае меры па іх рэалізацыі;

прымае меры па забеспячэнню аптымальнага тэмпа развіцця вытворчасці, росту нацыянальнага даходу і яго рацыянальнага размеркавання;

ажыццяўляе рэформы, накіраваныя на стабілізацыю і інстытуцыянальна пераўтварэнне эканомікі;

выступае ад імя ўласніка ў адносінах да маёмасці, якая з'яўляецца ўласнасцю Рэспублікі Беларусь, арганізуе кіраванне дзяржаўнай уласнасцю;

мае права ствараць, рэарганізаваны, ліквідаваць прадпрыемствы, арганізацыі, установы, аб'яднанні, маёмасць якіх знаходзіцца ва ўласнасці Рэспублікі Беларусь;

судзейнічае інтэграцыі эканомікі Рэспублікі Беларусь і эканомікі іншых дзяржаў з улікам інтарсаў Рэспублікі Беларусь, уносіць адпаведныя прапановы Прэзідэнту Рэспублікі Беларусь і ў Палату прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь;

устаанавлівае эканамічную адказнасць суб'ектаў гаспадарання за парушэнне парадку ажыццяўлення гаспадарчай дзейнасці, калі гэта адказнасць не была ўстаноўлена законам Рэспублікі Беларусь і актамі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь;

у межах паўнамоцтваў, прадстаўленых Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь, рэгулюе знешнеэканамічную дзейнасць, у тым ліку вызначае меры тарифнага і нетарыфнага рэгулявання ўвозу (вывазу) тавараў (работ, паслуг) на тэрыторыю (з тэрыторыі) Рэспублікі Беларусь, забяспечвае прыцягненне замежных інвестыцый;

стварае ўмовы для свабоднага прадпрыемства на аснове раўнапраўя усіх форм уласнасці;

ажыццяўляе адзіную дзяржаўную палітыку ў галіне выкарыстання і аховы зямель, у межах сваіх паўнамоцтваў праводзіць адаранне і прада-

стаўленне зямельных участкаў;

каардынуе інвестыцыйную дзейнасць з улікам прыватных на-прамкаў сацыяльна-эканамічнага развіцця дзяржавы;

вызначае дзяржаўную антыва-польную палітыку і рэалізуе меры па дэманалізацыі эканомікі;

забеспечвае стварэнне неабход-ных дзяржаўных рэзерваў і іх заха-ванне;

забеспечвае развіццё агульна-дзяржаўнай інфраструктуры (аўтама-більнага дарогі, сеткі сувязі, паве-рання і чыгуначныя лініі, сістэмаўта-раючыя лініі электраперадачы і г.д.); прымае рашэнне па ўзгадненню размяшчэння новаствараемых ці рэ-канструкцыі дзеючых прадпрыем-стваў, якія маюць агульнадзяржаўнае значэнне;

вызначае дзяржаўную страхавую палітыку;

ажыццяўляе меры па арганізацыі адзінай сістэмы ўліку і статыстыкі, забяспечвае стварэнне і функцы-янаванне сістэмы стандартызацыі, метралогіі і сертыфікацыі;

забеспечвае фарміраванне і пра-вядзенне дзяржаўнай палітыкі ў галіне аховы права прамысловай улас-насці;

забеспечвае правядзенне адзінай дзяржаўнай палітыкі ў галіне разві-цця тэрыторыі;

забеспечвае правядзенне адзінай дзяржаўнай палітыкі ў галіне выка-рыстання і эканоміі энергетычных і матэрыяльных рэсурсаў, прымае меры па забеспячэнню Рэспублікі Бе-ларусь гэтымі рэсурсамі;

рэгулюе пытанні ўнутранага дзяр-жаўнага доўгу;

штогод распрацоўвае і прадстаў-ляе Прэзідэнту Рэспублікі Беларусь для ўнясення ў Нацыянальны сход Рэспублікі Беларусь праект рэспуб-ліканскага бюджэту і справаздачу аб яго выкананні;

прадстаўляе ў парадку, устано-ўленым Прэзідэнтам Рэспублікі Бе-ларусь, урадавыя гарантыі;

распрацоўвае і ажыццяўляе ме-ры па правядзенню адзінай дзяржаў-най палітыкі цэн і тарыфаў, удаска-наленню сістэмы цэн і тарыфаў;

зыходзячы з галоўных напрамкаў адзінай дзяржаўнай грашова-крэды-тнай палітыкі, вызначае меры па за-беспячэнню збалансаванасці грашо-вых даходаў і расходаў насельніцтва, паліпашэнню фінансавога стану галін эканомікі і выкарыстанню крэдытных рэсурсаў, а таксама сумесна з На-цыянальным банкам Рэспублікі Бе-ларусь рэгулюе абменны курс беларус-кага рубля;

забеспечвае прыцягненне, раз-меркаванне і выкарыстанне крэды-таў, якія фарміруюцца знешняю зап-азычанасцю Рэспублікі Беларусь;

вызначае дзяржаўную палітыку ў галіне абароны правоў спажывцоў;

ажыццяўляе ўзаемадзеянне з На-цыянальным банкам Рэспублікі Бе-ларусь, у тым ліку мае права атрымлі-ваць статыстычную і іншую інфарма-цыю аб дзейнасці банкаў;

прымае меры па рэалізацыі гра-мадзянамі Рэспублікі Беларусь пра-ва на працу, гэта значыць права на выбар професіі, роду заняткаў і ра-боты ў адпаведнасці з прызываннем, здольнасцямі, адукацыяй, професій-най падрыхтоўкай і з улікам грамад-скіх патрэбнасцей, а таксама на здар-овыя і бяспечныя ўмовы працы;

распрацоўвае і ажыццяўляе ме-ры па рацыянальнаму размяшчэнню прадукцыйных сіл, правядзенню ў жыццё адпаведнай палітыкі народа-населенцтва;

ажыццяўляе меры па фарміра-ванню і ўдасканаленню матывацый-нага механізму працоўнай актыўнас-ці, узмацненню ролі матэрыяльных і маральных стимулаў у павышэнні эфектыўнасці і якасці працы;

ажыццяўляе адзіную дзяржаўную палітыку, накіраваную на забеспячэн-не поўнай і эфектыўнай занятасці працаздольнага насельніцтва, у тым ліку за кошт удасканалення галіно-вай структуры народнай гаспадаркі і тэрытарыяльнага размяшчэння пра-дукцыйных сіл;

устаанавлівае мінімальныя памер заробатнай платы, а таксама ў ме-жах сваіх паўнамоцтваў вызначае формы, сістэмы і памеры аплаты працы работнікаў дзяржаўных уста-ноў;

вызначае дзяржаўную міграцый-ную палітыку;

распрацоўвае і ажыццяўляе ме-ры па ўдасканаленню працоўных ад-носін;

арганізуе і каардынуе работу па вывучэнню і распрацоўцы нарматы-ваў спажывецкіх бюджэтаў для роз-ных сацыяльна-дамаграфічных груп насельніцтва;

распрацоўвае асноўныя напрам-кі жылёвай палітыкі;

распрацоўвае і рэалізуе прагра-мы забеспячэння насельніцтва пра-дуктамі харчавання, жылёва-каму-нальнымі, бытавымі, гандлёвымі і ін-шымі паслугамі;

забеспечвае правядзенне адзінай дзяржаўнай палітыкі ў галіне аплаты працы;

забеспечвае эканамічную сама-стойнасць Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 5. Паўнамоцтвы Са-вета Міністраў Рэспублікі Бе-ларусь у сацыяльна-культурнай сферы

У межах Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь, законаў Рэспублікі Бе-ларусь, актаў Прэзідэнта Рэспублікі Бе-

ЗАКОН РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ Аб Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь і падпарадкаваных яму дзяржаўных органах

Прыняты Палатай прадстаўнікоў 24 чэрвеня 1998 года
Адобраны Саветам Рэспублікі 30 чэрвеня 1998 года

ларусь Савет Міністраў Рэспублікі Бе-ларусь:

забеспечвае правядзенне адзінай дзяржаўнай палітыкі ў галіне навукі, культуры, адукацыі, аховы здароўя, сацыяльнага забеспячэння;

стварае ўмовы для падтрымання ўстаноўленага заканадаўствам Рэспублікі Беларусь узроўню сацыяль-нага забеспячэння;

прымае меры па забеспячэнню сацыяльнай абароны грамадзян, удасканальвае сістэму сацыяльнай абароны;

прымае меры па ўдасканаленню сістэмы прафесійнай арыентацыі, стварае ўмовы для атрымання пра-фесійна-тэхнічнай адукацыі, навучан-ня новым спецыялістам, перапад-рыхтоўкі і павышэння кваліфікацыі з улікам грамадскіх і вытворчых па-трэбнасцей;

прымае меры па папярэджанню інваліднасці і арганізацыі рэабіліта-цыі інвалідаў;

вызначае і рэалізуе найбольш эфектыўныя шляхі павышэння дахо-даў сям'і, стыпендыі, пенсій, іншых сацыяльных дапамог, выплатаў;

распрацоўвае і ажыццяўляе сацы-яльна-эканамічныя меры па паліп-ашэнню становішча жанчын, умаца-ванню і падтрымцы сям'і, забяспеч-вае кантроль за захаваннем прада-стаўленых жанчынам правоў і гаран-тый;

ажыццяўляе меры па фарміраван-ню і рэалізацыі дзяржаўнай мала-дзёжнай палітыкі;

прымае меры па развіцці ў ўма-цаванню сеткі дзяржаўных агульна-адукацыйных, прафесійна-тэхнічных, сярэдніх спецыяльных і вышэйшых навуковых устаноў;

забеспечвае правядзенне дзяр-жаўнай палітыкі ў галіне забеспяч-эння санітарна-эпідэмічнага добрабы-ту насельніцтва, асноўных напрамкаў развіцця і ўдасканалення сістэмы аховы здароўя, прымянення ў гэтай сферы новых метадаў кіравання;

судзейнічае развіццю фізічнай культуры і спорту;

ажыццяўляе меры па развіцці і паліпашэнню работы ўстаноў культу-ры, архіўных устаноў, забяспечвае ахову гісторыка-культурнай спадчы-ны, рэстаўрацыю і кансервацыю пом-нікаў, помнікаў і шырокае выка-рыстанне культурных каштоўнасцей, у тым ліку народнай творчасці, для дзяржаўнага і эстэтычнага выхава-ння грамадзян, павышэння іх культу-рнага ўзроўню, а таксама судзейнічае развіццю прафесійнага мастацтва, лі-тэратуры, нацыянальнага кінавыдан-ня і перыядычнага друку;

стварае ўмовы для свабоднага развіцця культуры ўсіх нацыянальных супольнасцей, якія пражываюць у Рэспубліцы Беларусь;

праводзіць дзяржаўную палітыку, накіраваную на захаванне і развіццё беларускай і рускай моў, стварэнне належных умоў для развіцця моў ін-шых нацыянальных супольнасцей, якія пражываюць на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь;

прымае меры па забеспячэнню права грамадзян Рэспублікі Беларусь на свабоду веравызнанняў;

забеспечвае правядзенне адзінай навукова-тэхнічнай дзяржаўнай палі-тыкі;

прымае меры па развіццю наву-ковага патэнцыялу Рэспублікі Бе-ларусь, павышэнню эфектыўнасці яго выкарыстання, больш шырокаму прымяненню на практыцы вынікаў на-вуковых даследаванняў, вынаходніц-тва і рацыяналізацыйства;

удасканальвае эканамічны механі-зм судзейнічання паскарэнню на-вукова-тэхнічнага прагрэсу, павы-шэння тэхнічнага ўзроўню і якасці прадукцыі, стварэння высокаэфек-тыўных, экалагічна бяспечных тэхна-логій;

вызначае дзяржаўную палітыку ў сферы забеспячэння аховы аўтарска-га права і сумежных правоў;

ажыццяўляе меры па развіццю навуковых устаноў і арганізацый, па падрыхтоўцы навуковых кадраў;

каардынуе дзейнасць Нацыяналь-най акадэміі навук Беларусі, галіно-вых дзяржаўных акадэміі;

Артыкул 6. Паўнамоцтвы Са-вета Міністраў Рэспублікі Бе-ларусь у галіне аховы навакольнага асяроддзя

У межах Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь, законаў Рэспублікі Бе-ларусь, актаў Прэзідэнта Рэспублікі Бе-ларусь Савет Міністраў Рэспублікі Бе-ларусь:

вызначае дзяржаўную палітыку ў сферы забеспячэння аховы аўтарска-га права і сумежных правоў;

ажыццяўляе меры па развіццю навуковых устаноў і арганізацый, па падрыхтоўцы навуковых кадраў;

каардынуе дзейнасць Нацыяналь-най акадэміі навук Беларусі, галіно-вых дзяржаўных акадэміі;

Артыкул 7. Паўнамоцтвы Са-вета Міністраў Рэспублікі Бе-ларусь у галіне забеспячэння нацы-янальнай бяспекі і абароназдоль-насці дзяржавы

У межах Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь, законаў Рэспублікі Бе-ларусь, актаў Прэзідэнта Рэспублікі Бе-ларусь Савет Міністраў Рэспублікі Бе-ларусь:

прымае меры па абароне нацы-янальнай бяспекі і абароназдольнас-ці, незалежнасці і тэрытарыяльнай цэласнасці Рэспублікі Беларусь, акрамя ажыццяўлення Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь або іншымі вы-значанымі ім дзяржаўнымі органамі;

вырашае пытанні ваеннага будаў-ніцтва, забеспячэння Узброеных Сіл і іншых воінскіх фарміраванняў Рэспублікі Беларусь усім неабходным для надзейнай узброенай абароны рэспублікі, а таксама будаўніцтва і размяшчэння на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь абарончых аб'ектаў;

ажыццяўляе кантроль па падрых-тоўкай грамадзян да ваеннай служ-бы і прызывам іх на ваенную служ-бу, а таксама размяшчэнню воінскіх ўлік прызыўнікоў і ваеннаабавязаных;

кіруе ў межах сваёй кампетэнцыі падрыхтоўкай гаспадаркі Рэспублікі Беларусь да работы ў рэжыме і ўмо-вах ваеннага часу, а таксама яго ма-білізацыйным разгортваннем;

уносіць на зацвярджанне Прэзі-дэнту Рэспублікі Беларусь мабіліза-цыйныя планы Рэспублікі Беларусь, планы накіраваныя матэрыяльных каштоўнасцей у мабілізацыйным рэ-зерве;

ажыццяўляе ў адпаведнасці са сваёй кампетэнцыяй кіраўніцтва гра-мадзянскай абаронай Рэспублікі Бе-ларусь;

арганізуе і каардынуе работу па вывучэнню і распрацоўцы нарматы-ваў спажывецкіх бюджэтаў для роз-ных сацыяльна-дамаграфічных груп насельніцтва;

распрацоўвае асноўныя напрам-кі жылёвай палітыкі;

распрацоўвае і рэалізуе прагра-мы забеспячэння насельніцтва пра-дуктамі харчавання, жылёва-каму-нальнымі, бытавымі, гандлёвымі і ін-шымі паслугамі;

забеспечвае правядзенне адзінай дзяржаўнай палітыкі ў галіне аплаты працы;

забеспечвае эканамічную сама-стойнасць Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 8. Паўнамоцтвы Са-вета Міністраў Рэспублікі Бе-ларусь у галіне забеспячэння нацы-янальнай бяспекі і абароназдоль-насці дзяржавы

У межах Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь, законаў Рэспублікі Бе-ларусь, актаў Прэзідэнта Рэспублікі Бе-

грам;

зацвярджае пералік асабліва каштоўных прыродных рэсурсаў і аб'ектаў навакольнага асяроддзя;

вызначае парадак уліку і вядзен-ня дзяржаўных кадастраў прыродных рэсурсаў, ажыццяўлення маніторын-гу навакольнага асяроддзя;

прымае рашэнні аб стварэнні за-паведнікаў, нацыянальных паркаў, за-казнікаў і іншых асабліва ахоўваемых прыродных тэрыторый рэспублікан-скага значэння, зацвярджае палажэн-ні аб іх і іх межы;

зацвярджае парадак распрацоў-кі экалагічных мерапрыемстваў, уста-наўлення лімітаў выкарыстання пры-родных рэсурсаў, размяшчэнне ад-ходаў вытворчасці;

аб'яўляе ў неабходных выпадках асобныя ўчасткі тэрыторыі Рэспублікі Беларусь зонамі надзвычайнай экалагічнай сітуацыі;

арганізуе работы па ліквідацыі вынікаў катастрофы на Чарнобыль-скай АЭС, іншых значных аварыі і ка-тастроф, а таксама стыхійных бед-стваў;

забеспечвае правядзенне дзяр-жаўнай палітыкі ў галіне кіравання ра-дыяцыйна забруджанымі тэрыторы-ямі і прымае меры па забеспячэнню бяспечных умоў пражывання на гэ-тых тэрыторыях;

распрацоўвае дзяржаўную пра-граму па пераадоленню вынікаў ка-тастрофы на Чарнобыльскай АЭС і прымае меры па яе рэалізацыі;

забеспечвае развіццё сістэмы экалагічнага выхавання і навучання грамадзян.

Артыкул 9. Паўнамоцтвы Са-вета Міністраў Рэспублікі Бе-ларусь у галіне забеспячэння закон-насці і правапарадку

У межах Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь, законаў Рэспублікі Бе-ларусь, актаў Прэзідэнта Рэспублікі Бе-ларусь Савет Міністраў Рэспублікі Бе-ларусь:

прымае меры па забеспячэнню правоў і свабод грамадзян, абароне інтарэсаў дзяржавы, ахоўе ўласнас-ці і грамадскага парадку, барацьбе са злачыннасцю;

забеспечвае гарантывання Кан-стытуцыяй Рэспублікі Беларусь, за-конамі і прадугледжанымі міжнарод-нымі абавязальствамі дзяржавы правы і свабоды грамадзян, абаро-ну асобы ад любых праціпраўных дзеянняў, замахаў на жыццё, здо-рав'е, маёмасць, гонар і годнасць, а таксама абарону грамадзяніна Рэспублікі Беларусь як на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь, так і за яе межамі;

вызначае асноўныя напрамкі пра-вавой работы ў органах дзяржаўна-га кіравання;

кіруе ў межах сваёй кампетэнцыі дзейнасцю рэспубліканскіх органаў дзяржаўнага кіравання па забеспя-чэнню правапарадку і законнасці, рэалізацыі дзяржаўных праграм ба-рацьбы са злачыннасцю;

ажыццяўляе меры па прадукцый-наму стварэнню і дзейнасці палітыч-ных партый, грамадскіх аб'яднанняў і рэ-лігійных арганізацый, якія маюць на мэце насільнае змяненне канстыту-цыйнага ладу ці вядуць прапаганду ваіны, сацыяльнай, нацыянальнай, рэлігійнай і расавай варожасці, а так-сама перашкаджаюць выкананню грамадзянамі іх дзяржаўных, грамад-скіх, сямейных абавязкаў або нано-сяць шкоду іх здароўю і маральнасці.

Артыкул 10. Паўнамоцтвы Са-вета Міністраў Рэспублікі Бе-ларусь у галіне кадравай палітыкі

У межах Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь, законаў Рэспублікі Бе-ларусь, актаў Прэзідэнта Рэспублікі Бе-ларусь Савет Міністраў Рэспублікі Бе-ларусь:

распрацоўвае і ўносіць на разгляд Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь пра-пановы па ажыццяўленню дзяржаў-най кадравай палітыкі, накіраванай на стварэнне неабходнага р

А вось некаторы штрышок у партрэт беларускіх мытнікаў паспрабуем унесці. Найперш — вуснамі начальніка Ашмянскай мытні Аляксандра Уладзіміравіча ПЫЖЫКА:

— Па-першае, я хацеў бы заўважыць наступную акалічнасць. Прынята рашэнне краіны «Аб рэарганізацыі Ашмянскай мытні і ліквідацыі Астравецкай мытні». Згодна гэ-

мытнай пасты «Ложа» і «Клявіца» кантралююць перамяшчэнне легкавага аўтатранспарту і асабістай маёмасці грамадзян Рэспублікі

Неад'емнай часткай жыцця ў Ашмянах, з'яўляецца работа Ашмянскай мытні. Як і заўсёды здарэцца, дзейнасць пэўнай структуры, першачарговай задачай каторай з'яўляецца абарона дзяржаўных інтарэсаў, ахутана ўсялякімі таямніцамі. Вось і думаюць-гадаюць радавыя грамадзяне, што ж гэта за служба такая — мытная. За ўсю структуру адказваць не будзем і адзнак нікому выстаўляць не збіраемся.

Рэканструкцыя мытнага паста «Каменны Лог» дазволіць павялічыць прапускную здольнасць да 2060 аўтамабіляў у суткі

● Супрацоўнікі мытні Лілія Осцік, Іван Матвейчык, Мікалай Місина, Віктар Буцнаў

тага з 6 красавіка ўведзены новы штатны расклад. Таксама, безумоўна, пашырана зона нашай дзейнасці.

— Якую тэрыторыю зараз абслугоўвае Ашмянская мытня?

— Пад нашым кантролем знаходзяцца тры раёны — Ашмянскі, Астравецкі і Смаргонскі. На мытні функцыянуе 7 пунктаў мытнага кантролю і афармлення кругласутачна непасрэдна на граніцы. Міжнародныя пункты мытнага афармлення «Каменны Лог» і «Катлоўка» ажыццяўляюць пропуск і афармленне грузаў і аўта транспартных сродкаў, міжнародныя

Беларусь і Літоўскай Рэспублікі. У зоне дзейнасці мытні знаходзіцца і чыгуначны пункт мытнага афармлення «Гудагай», які ажыццяўляе кантроль за праходжаннем пасажырскіх цягнікоў.

За сем мінулых месяцаў аформлена на Ашмянскай мытні 73.760 грузаў аўтамабіляў. Яны перавезлі звыш 697 тысяч тон грузаў. Прапушчана праз усе нашы аб'екты 185.448 адзінак легкавага аўта транспарту.

— Гэта калі падзяліць на адны суткі...

— У сярэднім за суткі праходзіць афармленне на мяжы на

ўезд у Рэспубліку Беларусь 1332 аўтамабілі.

— А на выезд?

— А на выезд — 1020.

— Дарэчы, як вы мяркуеце, ці шмат набываюць нашы грамадзяне ў Літве аўтамабіляў?

— Пра нейкія тэндэнцыі я не хацеў бы гаварыць. Дзеля таго, каб рабіць вывады, патрэбная інфарма-

цыя шмат шырэйшая. Але мяркуюць самі: за тры сем месяцы Ашмянскай мытнай аформлена 31.134 аўтамабілі, якія набыты за мяжою і якія ўвозяць фізічныя асобы Рэспублікі Беларусь і Расійскай Федэрацыі.

Займаемся мы таксама мытнымі плацямі, абагульненнем і перадачай статыстычных дадзеных, кантролем за дастаўкай тавараў, якія накіроўваюцца на тэрыторыю Мытнага Саюза і за яго межы, выяўленнем і спыненнем адміністрацыйных мытных правапарушэнняў і кантрабанды.

— Ці шмат такіх прыкла-

● Будаўніцтва новага аб'екта

даў?

— Прасцей сказаць пра маштабы. Сёлета на мытных пастах і па-за пунктамі мытнага афармлення выяўлена 536 фактаў адміністрацыйных правапарушэнняў на суму 117 млрд. рублёў, заведзена 12 крымінальных спраў па фактах кантрабанды.

Словам, мытнікам спаць у шапку не даводзіцца. Дарэчы, не лішнім будзе назваць і такія абсягі іх дзейнасці. У даход дзяржавы пералічана 285 млрд. 795 млн. рублёў. З іх мытныя плацэжы з фізічных асоб склалі 99 млрд. 763 млн. рублёў і 1 млн. 300 тыс. 262 долараў ЗША. Як бачым, мытня зарабляе для дзяржавы грошы. Значны прыбытак прыносіць рэалізацыя так званых «канфіскацый» — тых тавараў, якія спрабавалі незаконна правезці праз мяжу. Шкада, вось толькі, што грошы ад рэалізацыі зусім, нават у невялікай працэнтнай частцы не паступа-

юць у мясцовы бюджэт. Праблем жа, патрабуючых значнага ўкладання сродкаў, на Ашмяншчыне хапае.

Сёння ашмянскія мытнікі (сродкі на вырашэнне гэтай праблемы паступаюць і з расійскага боку) занятыя рэканструкцыяй мытных пастаў «Каменны Лог» і «Катлоўка». Увод новага аб'екта прадугледжаны ў снежні 1999 года. Плошча пункта мытнага дагляду пры гэтым павялічыцца да 8,56 гектараў. А прапускная здольнасць будзе роўнай 2060 аўтамабілям за суткі (зараз — толькі 1000 адзінак тэхнікі). Будаўніцтва, увесць працэс рэканструкцыі знаходзіцца пад пільным кантролем урада. Неаднойчы на аб'екце бываў віцэ-прэм'ер Леанід Ко-зік. Адзнака арганізацыйным заходам ашмянскіх мытнікаў з яго боку прагучала самая станоўчая.

Алесь КАРЛЮКЕВІЧ.
Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

● Бясконцы паток машын

«ВІВАТ, СТУДЭНТ!»

Фота IREX/ProMedia.

Такую назву атрымала студэнцкае свята, прысвечанае Дню ведаў. Яно адбылося 1 верасня на сталічнай плошчы Незалежнасці.

Ідэю правесці грандыёзную тусоўку аддзелу па справах моладзі Мінскага гарвыканкама «падкінуў» Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт, для якога такія мерапрыемствы сталі ўжо традыцыйнымі.

Праграма атрымалася вельмі насычанай. Акрамя прывітальных слоў рэктара сталічнай «альма матэр» гасці ўбачылі і пачулі тэатралізаваны спектакль, вялікую канцэртную праграму. Адбыўся рытуал пасвячэння ў студэнты. Вечарам плошча Незалежнасці ператварылася ў танцавальную пляцоўку, на якой да позняга вечара танцавала і спявала студэнцкая моладзь.

Аксана АСПІШЧАВА, БЕЛТА.

ДАЖДЖЫ БЕЗ ПЕРАПЫНКУ

Ні пра які графік уборачнай кампаніі на Магілёўшчыне сёння казаць ужо нельга, лічаць у абласным камітэце па сельскай гаспадарцы і харчаванню. З-за складаных пагодных умоў большасць сельскіх раёнаў і гаспадарак вобласці прастойваюць.

— Я нават і не прыпомню падобнага складанага жніва з-за дрэннага надвор'я, — дзеліцца сваімі думкамі галоўны аграном Магілёўскага аблсельгасхарча Ірына Бако. — Летась таксама было нясоладка з пагоднымі ўмовамі, але ўсё ж не так дрэнна, як сёлета. Сёння размаўляла з Хоцімскім раёнам, дык там дождж ідзе без перапынку ўжо пяць дзён, усё заліта, камбайны не могуць трапіць на палаткі... Лічу, што ў такой сітуацыі кіраўнікі гаспадарак робяць усё магчымае, а да таго ж праводзяць падрыхтоўчыя работы і да асенняй сяўбы: рытуюць глебу, уносяць арганіку, робяць ачыстку насення.

Згодна з інфармацыяй на 1 верасня, у Магілёўскай вобласці ўбрана 66 працэнтаў пасяўных плошчаў, сярэдняя ўраджайнасць — амаль 22 цэнтнеры з гектара. Для параўнання — леташнія паказчыкі: 85 працэнтаў і 27 цэнтнераў з гектара адпаведна. Дзяржаказ Магілёўскай вобласці — 260 тысяч тон збожжа — пакуль не выкананы, здадзена на 31 жніўня 150 тысяч тон.

У вобласці спісана 50 тысяч гектараў, ці 12 працэнтаў пасяўных плошчаў. Будучы спісваць яшчэ больш, а на наступным тыдні аблсельгасхарч плануе

правесці расчыстку, бо ў хуткім часе трэба сеяць азімыя: тое, што не прарала, не загінула, — уборачна збожжа і кармы, а там, дзе апошнія магчыма сцягнулі, — плошчы падлягаюць заворванню.

Летась у Магілёўскай вобласці, нават пасля уборачнай кампаніі, было нямаюча скандалаў з няўбранымі прыватнымі надзеямі сялян. А хадакі з раёнаў звярталіся і ў аблсельгасхарч, і ў мясцовыя сродкі масавай інфармацыі са скаргамі на аб'явае стаўленне кіраўнікоў сельскіх гаспадарак да патрэб сялян. Сёлета, запэўніваюць у абласным камітэце па сельскай гаспадарцы, такіх праблем не ўзнікала — ва ўсякім разе, пакуль. Леташнія разборы па прыватных надзеях далі плён, хача і сёлета сялян напрасілі зжаць збожжавыя самастойна, але з абяцаннем, што дзяржаўныя органы дапамогуць потым з абмалочваннем. Але тыя сяляне, якім усё ж такі патрэбна дапамога і ва ўборцы, могуць яе атрымаць на месцы, звярнуўшыся да адміністрацыі калгаса ці саўгаса, дзе імкнучыся разабрацца з кожным канкрэтным выпадкам — так каменціруюць сітуацыю спецыялісты Магілёўскага аблсельгасхарча.

Ілона ІВАНОВА.

Крымінал

Каровы

«ўлятучыліся» і дзялянка лесу — таксама

У аператыўных зводках міліцыі іншым разам сустракаеш такія паведамленні, з якіх проста дзівішся.

Напрыклад, на ферме аднаго з саўгасаў Светлагорскага раёна нехта ў адну з начэй украў дзвюх кароў і чатырох бычкоў, а з фермы саўгаса «Дварэц» Рагачоўскага раёна зніклі дзве каровы (іх таксама ўкралі).

Або яшчэ. З лясных угоддзяў, што паблізу вёскі Чыр-кавічы Светлагорскага раёна, некуды «ўлятучыліся» цэлая дзялянка лесу: нехта высек і вывез 150 кубаметраў драўніны.

Дык вось, самае дзіўнае ва ўсіх гэтых прыкладах не памеры крадзяжоў, а тое, што на фермах працавалі вартаўнікі (дакладней, яны лічыліся ў штаце іхніх работнікаў), а ў лесе ёсць ляснік. Як яны аднесліся да сваіх службовых абавязкаў — таксама дзіўна. Бо крадзяжы імі былі выяўлены толькі... праз паў-месяца. Дык як пры такой «аператыўнасці» паведамленняў у міліцыю знайсці тых зладзей?

Няўлоўныя «мсціўцы»?

Іначай як помста гэта не назаш. Мяркуйце самі.

Нехта ноччу зрабіў падкоп пад гараж начальніка адной з дарожна-будаўнічых арганізацый Гомельшчыны. Думаецца, для таго, каб угнаць шыкоўную іншамарку? Зусім не. Для таго, каб садраць з яе фарбу. Што і было зроблена.

У другім выпадку пацярпеў адзін са следчых Жлобінскага ГРАУС. Невядомы ўгнаў яго легкавушку і спаліў яе ў лесе за горадам. «Мсціўцаў» знайсці пакуль што не ўдалося.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

Лясная атрута

Мала таго, што на Гомельшчыне ў абсалютнай большасці раёнаў грыбы ўтрымліваюць небяспечныя радыёнуклідны, дык некаторыя грамадзяне збіраюць іх без разбору. А ў выніку — бяда.

Сёлета тут зарэгістравана ўжо звыш шасцідзесяці выпадкаў атручэння грыбамі. У чатырох з іх людзей уратаваць не ўдалося — двух хлапчукоў з Рэчыцкага раёна і Светлагорска, мужчыну з Буда-Кашалёўскага раёна і жанчыну з абласнога цэнтра.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

Плачуць рабіны...

...З-за таго, што некаторыя вінзаводы Гомельшчыны аб'явілі аб закупцы гэтых ягад.

І людзі, асабліва дзятва і беспрацоўныя, кінуліся не толькі ў лясны і пералескі, дзе растуць гэтыя дрэвы, але і ў гарадскія паркі і скверы. Каб апырацца на іх і зарабіць больш, яны ламаюць галіны, а то і ссякаюць пад корань прыгажуні-рабіны. І нікому, на жаль, няўцяж, якую шкоду яны наносзяць прыродзе і самім сабе.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

Саюзу палякаў Беларусі — 10 гадоў

6 верасня 1988 года ў Гродне было створана польскае культурна-асветніцкае таварыства імя Адама Міцкевіча, якое праз два гады пераўтварылася ў Саюз палякаў Беларусі.

На прэс-канферэнцыі з нагоды юбілея гэтай арганізацыі яе старшыня Тадэвуш Гавін назваў галоўнай мэтай саюза нацыянальнае адраджэнне палякаў у Беларусі праз адкрыццё польскіх школ, увядзенне польскай мовы ў беларускія і рускія школы, выданне польскамоўных газет і часопісаў. Першая польская школа адчынілася ў Гродне два гады таму, яшчэ адна цяпер будзе ў Ваўкавыску. Цэнтры польскай культуры створаны ў Гродне, Лідзе, Баранавічах, Магілёве. Будаўніцтва такога цэнтра

сёлета павінна закончыцца ў Шчучыне. У эфір абласнога тэлебачання выходзяць перадачы на польскай мове, у Гродне выдаецца польскамоўная газета. Яшчэ адна задача Саюза палякаў — навучанне беларускай моладзі ў ВУН Польшчы. Пасля завяршэння вучобы, па словах спадара Гавіна, многія вярнуліся ў Беларусь, у прыватнасці, выкладаюць у польскай школе, працуюць у сумесных беларуска-польскіх фірмах.

Сярод праблем, якія сёння найбольш хваляюць Саюз палякаў, Тадэвуш Гавін адзначае тое, што ў Беларусі не друкуюцца падручнікі на польскай мове, іх вымушаны прывозіць з Польшчы і Літвы. Акрамя таго, другі год не вырашаецца пытанне на конт будаўніцтва польскай школы ў

Навагрудку.

Ніводны варыянт (будаўніцтва за кошт сродкаў беларускага бюджэту, польскага боку, не дзяржаўнага школа), паводле слоў Т. Гавіна, пакуль не ідзе далей перапіскі і дэбатаў з уладнымі структурамі.

Па гэтай прычыне Саюз палякаў не возьме адфіцыйнага ўдзелу ва ўрачыстых мерапрыемствах, прысвечаных 200-годдзю з дня нараджэння Адама Міцкевіча, якія неўзабаве адбудуцца ў Навагрудку. Гэты юбілей саюз адзначае адкрыццём помніка Міцкевічу каля сваёй сядзібы ў Гродне. Праводзяцца экскурсіі «Шляхам Міцкевіча». А яшчэ — прысвечаныя пасту чытанні, фестываль польскай песні...

Барыс ПРАКОПЧЫК.

БЕЛАРУСКАЯ СВЯТЫНЯ ВІЛЬНІ

Мінулая нядзеля стала гістарычнаю для шматлікіх беларусаў каталіцкага веравызнання Літвы і тым больш Вільні. Нарэшце тут асвечаны храм-касцёл Святога Барталамея, у якім беларусы будуць мець магчымасць чуць слова Божае на роднай мове. Падзея сталася рэальнаю вялікімі намаганнямі беларускай дыяспары і ксяндза Яна Шуткевіча, вядомага тым, што многія святыні на Бацькаўшчыне былі падняты ім з руінаў і вернуты вернікам. Зразумела, цяпер, на духоўна-рэлігійным падмурку супольнасць віленскіх беларусаў будзе мацнейшай, што характэрна для большасці любых эмігрантаў свету. Касцёл Святога Барталамея быў асвечаны віленскім арцыбіскупам Алдрысам Бачкісам, а штодзённыя вячэрнія набажэнствы будзе праводзіць айцец Ян. **Анатоль КЛЯШЧУК.**
Фота аўтара. Вільня.

«Беларускі варыянт» — лепшы...

«Рэальнае значэнне новага назначэння Барысам Ельцыным Віктара Чарнамырдзіна на пасаду прэм'ер-міністра заключаецца ў тым, што Расія цяпер пачала пераход да пост-ельцынскага перыяду.

Вялікая частка расійскай банкаўскай сістэмы тэхнічна з'яўляецца банкрутам. Чарнамырдзін сутыкаецца з кволым выбарам палітыкі. Яму цяжка вымусяць сваіх фінансавых сяброў — і будучых карпаратыўных падаткаплацельшчыкаў — да банкруцтва.

Да таго ж нават прапанова надрукаваць грошы для падтрымкі банкаў можа прымусіць МВФ прыпыніць праграму крэдытавання Расіі. Але якімі б цяжкімі ні былі справы, яны могуць яшчэ пагоршыцца. Раздаюцца ўплывовыя галасы на карысць таго, каб адмовіцца ад жорсткай валютнай палітыкі і кіравацца «беларускім варыянтам».

«Файнэншл таймс» (Вялікабрытанія).

Дзяржава абанкруцілася

«Расійскія СМІ «па парадзе з самага верха» пазбягаюць называць рэчы сваімі імёнамі — дзяржава абанкруцілася. У цяперашнім стагоддзі такі феномен назіраўся толькі двойчы: у Аргенціне і ў Расіі 1917 года, калі бальшавікі адмовіліся плаціць царскія даўгі. Праз 81 год усё можа паўтарыцца».

«Прэссе» (Аўстрыя).

«Так Таццяна пераканала тату Барыса»

«Пасля многіх сумненняў, пакутуючы ад дакораў сумлення, верагодна, менавіта дачка Таццяна Дз'ячэнка, бліжэйшая супрацоўніца расійскага прэзідэнта Барыса Ельцына, пераканала бацьку перагледзець уладныя паўнамоцтвы Сяргея Кірыенкі і новага прэм'ера Віктара Чарнамырдзіна.

У ЗНЕШНІМ ГАНДЛІ ЗАСТАЮЦА НЕГАТЫЎНЫЯ ТЭНДЭНЦЫІ

Асноўныя паказчыкі знешнеэканамічнай дзейнасці Рэспублікі Беларусь за I паўгоддзе ў параўнанні з адпаведным перыядам мінулага года сведчаць аб негатыўных тэндэнцыях у адносінах з многімі дзяржавамі, дзе наша краіна мае дыпламатычныя і эканамічныя сувязі. Гэты факт прыйшлося канстатаваць удзельнікам нядаўняга сумеснага пасяджэння Міністэрства знешніх эканамічных сувязяў і Міністэрства замежных спраў.

Аб'ём беларускага экспарту сёлета моцна знізіўся перш за ўсё ў развіццях краіны. У гэтым спісе лідэрам з'яўляецца Канада, куды Беларусь стала прадаваць айчынных тавараў на 67,16 працэнта менш, чым у I паўгоддзі 1997 года. У Ізраіль аб'ём

экспарту знізіўся на 58,22 працэнта, у Швейцарыю — на 56 працэнтаў, і нават у Іран і Польшчу — на 58,18 і 33 працэнта адпаведна.

Паказчыкі адмоўнага гандлёвага сальда з некаторымі замежнымі краінамі нават дазваляюць

Апошнія сумненні Таццяны, відаць, развясцілі ў мінулую пятніцу, калі Дума прагаласавала за запрашэнне Ельцына дабрахотна пайсці ў адстаўку. Цяпер рубель упаў, а Таццяну пераканаў яе сябра, нафтавы магнат Барыс Берасюк, які забяспечыў вяртанне Чарнамырдзіна на пасаду Сяргея Кірыенкі.

Таццяна, як сцвярджаюць, спытала Берасюка: чаму менавіта Чарнамырдзін, якога яна не цэніць, а не малады рэфарматар? Адказ Берасюка: «За ўсё сваё жыццё ў Ельцына не было больш вернага супрацоўніка, чым Чарнамырдзін. Толькі ён у якасці будучага шэфа Крэмуля можа не дапусціць змянення рэжыму і пазбегнуць узбуджэння судовых працэсаў супраць Ельцына».

Вось так Таццяна, верагодна, і пераканала бацьку саступіць.

«Кар'ера дэла сера» (Італія).

«Самае рэзкае падзенне курса рубля за апошнія 4 гады»

Прэзідэнт Барыс Ельцын, які раптоўна звольніў Сяргея Кірыенку з пасады прэм'ер-міністра, адказваючы на пытанні аб здароўі, сказаў: «Усё цудоўна». Аднак палітыкі і бізнесмены сцвярджаюць, што Ельцын так да канца і не паправіўся ад хваробы, якая паразіла яго ў мінулым снежні. Перыядычна здаецца, што ў яго змрочна свядомасць і ён не ў стане дзейнічаць. Ад якой менавіта хваробы ён пакутуе, невядома.

«Вашынгтон пост» (ЗША).

«Расія: краіна, якая ідзе да хаосу»

Фармальна прэзідэнт Ельцын кіруе краінай. Нефармальна яе ўзначальвае в. а. прэм'ер-міністр Віктар Чарнамырдзін. Ходзяць упартыя чуткі, што яму прадастаўлены надзвычайныя паўнамоцтвы: быццам бы прэзідэнт на словах перадаў яму апэратыўны кантроль над паліцыяй, арміяй і былым КДБ.

«Гардзіян» (Вялікабрытанія).

з КНР наша краіна выглядае даволі прыстойна. За I палову года абарот склаў 70 млн. долараў ЗША, прычым са станоўчым для Беларусі сальда ў 23 млн.

Улічваючы такую сітуацыю, у МЗЭС лічаць, што неабходна больш актыўна працаваць з краінамі Паўднёва-Усходняй Азіі, Афрыкі, Лацінскай Амерыкі, з арабскімі дзяржавамі, дзе беларуская прадукцыя знаходзіць большы попыт, чым на еўрапейскіх рынках.

Юрась ЛЯШКЕВІЧ.

Хроніка апошніх падзей

● **Прэзідэнты ЗША і Расіі Клінтан і Ельцын** падпісалі ўчора ў Крэмлі два пагадненні — аб узаемным паведамленні наконт запуску ракет у трэціх краінах і аб скарачэнні запасаў збровага плутонію — на 50 тон з кожнага боку. На прэс-канферэнцыі, якая адбылася пазней, прэзідэнт Клінтан выказаў перакананасць, што эканамічны крызіс у Расіі можа быць вырашаны толькі пры ўмове працягу і развіцця ўжо пачатых рэформаў. Паводле яго слоў, ЗША і Міжнародны валютны фонд гатовыя дапамагачь Расіі і далей, калі яна будзе працягваць рухацца па шляху рынковай эканомікі. Прэзідэнт Ельцын у сваю чаргу пацвердзіў рашучасць працягваць рэформы. Адназначна ён падкрэсліў ролю ЗША і Расіі як гарантаў глабальнага міру і бяспекі.

● **Дзярждума паўторна разгледзіць** пытанне аб кандыдатуры Віктара Чарнамырдзіна на пасаду прэм'ер-міністра Расіі ў пятніцу, 4 верасня. Рашэнне прынята на ўчарашнім пленарным пасяджэнні палаты. Дэлегацы адхілілі прапанову ўключыць у парадак дня праект палітычнага пагаднення паміж заканадаўчай і выканаўчай галінамі ўлады. Супраць галасавалі фракцыі КПРФ, група аграрыяў, «Народаўладдзе» і «ЯБЛЫК». За — «Наш дом — Расія» і ЛДПР. Дума пасля бурных дэбатаў не прыняла за аснову праект пастанова «Аб звароце да грамадзян Расіі» — па сітуацыі ў краіне.

● **Міжнародны валютны фонд лічыць**, што чарговую частку крэдыту Расія можа атрымаць толькі пасля таго, як Масква дакажа свой намер працягваць курс эканамічных рэформаў. Намеснік дырэктара-распадарчыка фонду Фішэр у інтэрв'ю Сі-Эн-Эн паведаміў, што рашэнне аб выдзяленні Расіі чарговай часткі крэдыту ў памеры 4 мільярдаў 300 мільёнаў долараў ад-

кладваецца, як мінімум, да кастрычніка. Масква разлічвала атрымаць грошы да 15 верасня.

● **Прэзідэнт Францыі Жак Шырак** сёння пачынае трохдзённы візіт ва Украіну. У парадку дня яго перагавораў у Кіеве — імкненне Украіны ўступіць у Еўрапейскі саюз і закрыццё Чарнобыльскай АЭС. Міністр замежных спраў Францыі Ведрын нядаўна заявіў, што аб уступленні Украіны ў ЕС рана гаварыць, таму што ў краіне недастаткова развіцця рынковых адносін.

● **У горадзе Дурбан (ПАР) адкрыўся двухдзённы саміт** Руху недалучэння, у якім прымаюць удзел прадстаўнікі 113 краін. У цэнтры ўвагі сустрэчы — праблемы развіццёвых краін, канфлікт у Конга і іншыя пытанні. Учора, у ходзе папярэдніх дыскусій, адбыліся перагаворы міністраў замежных спраў Індыі і Пакістана. Гэта была першая з пачатку года сустрэча на такім высокім узроўні паміж прадстаўнікамі Дэлі і Ісламабада пасля нядаўніх ядзерных выпрабаванняў, праведзеных абедзвюма краінамі.

● **Прадстаўнікі Сусветнай харчовай праграмы ААН** звярнуліся з заклікам аб тэрміновай фінансавай дапамозе ў памеры 20 мільёнаў долараў, неабходнай для барацьбы з вынікамі засухі на Кубе. Агенцтва заявіла, што насельніцтва Кубы аказалася на грані голаду ў выніку амальных умоў надвор'я, якія напаткалі краіну ўжо другі год запар. Плануецца, што харчаванне будзе раздавацца дзесцім, цяжарным жанчынам і састарэлым людзям. Аднак паводле слоў групы кубінцаў, якія жывуць у выгнанні ў Маямі, адзіны састарэлы чалавек, які атрымае выгаду ў выніку гэтай аперацыі, — гэта Фідэль Кастра.

Паводле паведамленняў інфармацыйных агенцтваў.

ІНФАРМ-КАКТЭЙЛЬ

Да 2000 года ў краінах Лацінскай Амерыкі і Карыбскага басейна ад СНІДу будзе гінуць людзей ва ўзросце ад 15 да 44 гадоў больш, чым у аўтамабільных катастрофах.

Гэта пакуль невылечная хвароба будзе забіраць больш за 70 чалавек з кожных 100 тысяч. У той час як на дарогах жыццё будучы страчваць 46 чалавек. А найбольш цяжкае становіцца назіраецца ў Бразіліі, дзе зараз зарэгістравана 110.845 носбітаў інфекцыйнага імунадэфіцыту — больш чым ва ўсіх краінах Лацінскай Амерыкі і Карыбскага басейна, разам узятых.

ІТАР-ТАСС

Як вядома, найлепшы спосаб затрымаць развіццё кар'еры — рэгулярна чысціць зубы. Аднак гэта поўнацэннае не пазбаўляе ад бактэрый, якія разбураюць зубную эмаль. Таму амерыканскія вучоныя вырашылі нейтралізаваць бактэрыі, змяніўшы іх генетычную структуру такім чынам, каб яны выдзялялі не кіслату, а ... спірт. Па словах прафесара Джэфа Хілмана з Фларыдскага ўніверсітэта, першы дослед быў пастыжовым толькі часткова: праз некалькі пакаленняў бактэрыі набылі ранейшую ўласцівасць.

ІТАР-ТАСС

Шэсць тысяч бутэлек гарэлкі было зліта нядаўна ў Волгу. Яшчэ 380 тысяч, якія заліжались на складах, напатакае такі ж сумны лёс. Справа ў тым, што пакуль не знойдзены больш цывільізаваны спосаб знішчэння гэтай атруты, якая вырабляецца ў падпольных цэхах і канфіскавана адтуль падатковай інспекцыяй і паліцыяй Ніжагародскай вобласці. Кажуць, некаторыя аматары «зялёнага змея», якія сталі відавочцамі такой жудаснай расправы, кінуліся купацца.

«Труд»

Расіі патрэбны сёння моцная ўлада і жорсткія палітычныя рашэнні

Ва ўмовах фінансава-эканамічнага крызісу, які паразіў сёння Расію, ёй патрэбны моцная ўлада і жорсткія палітычныя рашэнні. У адваротным выпадку нельга выключыць таго, што адчай людзей можа выліцца на вуліцы.

Такое меркаванне выказала ў інтэрв'ю «Інтэрфаксу» ў паводле дырэктар Інстытута прыкладнай палітыкі Вольга Крыштаноская.

Яна заявіла, што «нават у выпадку зацвярджэння Думаі на пасядзе прэм'ера Віктара Чарнамырдзіна будзе «фігурай пераходнай», а «прыход да ўлады ў краіне такога жорсткага палітыка, як краснаярскі губернатар Аляксандр Лебедзь, не пазбежы». Дырэктар інстыту-

та прыкладнай палітыкі «амаль упэўнена», што «дэмакратыя ў Расіі не выставіць». А па прычынах таго, што вяртання ў камуністычнае мінулае «ўжо не можа быць са 100-працэнтнай упэўненасцю», дык у краіне ўсталяецца «нейкі новы рэжым».

Расціскаючы яго сутнасць, В. Крыштаноская заявіла, што «ў сваёй крайняй форме правы гэта будзе дыктатура, а ў лепшым выпадку — аўтарытарная ўлада». Найбольш яркімі «носбітамі» апошняй з'яўляюцца, па словах палітолага, А. Лебедзь і мэр Масквы Юрый Лужкоў. Але, мяркую яна, «насельніцтвам, якое адцялялася, будзе хутчэй за ўсё запатрабаваны Лебедзь».

ЗАКОН РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ Аб Савеце Міністраў Рэспублікі Беларусь і падпарадкаваных яму дзяржаўных органах

(Заканчэнне.
Пачатак на 3-й стар.)

узаемадзейнічаючы з мясцовымі выканаўчымі і распарадчымі органамі ў вырашэнні эканамічных, сацыяльных і іншых пытанняў, прымаючы сумесна з абласнымі і Мінскім гарадскім выканаўчымі камітэтамі меры па ўдасканаленню дзейнасці і развіццю адпаведнай галіны эканомікі або сферы кіравання;

узгаднюючы для абласных і Мінскага гарадскога выканаўчых камітэтаў кандыдатуры на пасады кіраўнікоў адпаведных мясцовых органаў кіравання, калі інакш не прадугледжана заканадаўствам Рэспублікі Беларусь;

уносячы на разгляд Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь прапановы па пільнах, якія датычацца іх дзейнасці і ўваходзяць у кампетэнцыю Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь;

у межах сваёй кампетэнцыі праводзяць перагаворы аб заключэнні міжнародных дагавораў міжведамаснага характару, ажыццяўляючы супрацоўніцтва з адпаведнымі органамі іншых дзяржаў;

Камітэты пры міністэрствах (дзяржаўных камітэтах) ажыццяўляюць свае функцыі ў парадку, які вызначаецца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Арткул 14. Функцыі Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь па кіраўніцтву падпарадкаванымі яму рэспубліканскімі органамі дзяржаўнага кіравання

Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь:

- прымае меры па забеспячэнню рэалізацыі ў поўным аб'ёме рэспубліканскімі органамі дзяржаўнага кіравання, падпарадкаванымі Савету Міністраў Рэспублікі Беларусь, прадастаўленых ім правоў і паўнамоцтваў у межах выканання ўскладзеных на іх задач і ажыццяўлення сваіх функцый, самастойнага вырашэння аднесеных да іх кампетэнцыйных пытанняў;

- зацвярджае да ўстаноўленым парадку палажэнні аб рэспубліканскіх органах дзяржаўнага кіравання, падпарадкаваных Савету Міністраў Рэспублікі Беларусь, калі інакш не прадугледжана актамі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь;

- зацвярджае склад калегій міністэрстваў і дзяржаўных камітэтаў, калі інакш не прадугледжана актамі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь;

- пры неабходнасці перадае вырашэнне асобных пытанняў дзяржаўнага кіравання, якія ўваходзяць у яго кампетэнцыю, рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання, за выключэннем пытанняў, вырашэнне якіх адносіцца да выключнай кампетэнцыі Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь, ці прымае да вырашэння пытанні, што ўваходзяць у кампетэнцыю рэспубліканскіх органаў дзяржаўнага кіравання, за выключэннем выпадкаў, калі кампетэнцыя ўказаных органаў вызначана Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь;

- адмяняе акты рэспубліканскіх органаў дзяржаўнага кіравання, падпарадкаваных Савету Міністраў Рэспублікі Беларусь, калі яны супярэчаць Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь, законам Рэспублікі Беларусь, актам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, пастановам Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь, распараджэнням Прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь, не адпавядаюць агульнадзяржаўным інтарэсам або не маюць дастатковага фінансаванага і юрыдычнага абгрунтавання, за выключэннем рашэнняў, якія могуць быць адменены толькі Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь;

- за невыкананне або неналежнае выкананне Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь, законаў Рэспублікі Беларусь, актаў Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, пастановаў Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь, распараджэнняў Прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь, службовых абавязкаў накладвае ва ўстаноўленым парадку на міністраў, кіраўнікоў іншых рэспубліканскіх органаў дзяржаўнага кіравання, а таксама на іх намеснікаў дысцыплінарныя спаганні.

ГЛАВА 4.
Кіраўніцтва Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь дзейнасцю мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў

Арткул 15. Агульныя пытанні кіраўніцтва Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь мясцовымі выканаўчымі і распарадчымі органамі

У адпаведнасці з Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь, заканами Рэспублікі Беларусь, актамі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь:

- кіруе дзейнасцю мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў па пытаннях, якія ўваходзяць у кампетэнцыю Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь;

- арганізуе кантроль за выкананнем мясцовымі выканаўчымі і распарадчымі органамі Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь, законаў Рэспублікі Беларусь, актаў Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, пастановаў Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь, распараджэнняў Прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь, атрымлівае і заслухоўвае па гэтых пытаннях іх справздачы і інфармацыю, прымае адпаведныя рашэнні;

- праводзіць работу па забеспячэнню мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў высокакваліфікаванымі спецыялістамі, стварае сістэму падрыхтоўкі і павышэння кваліфікацыі кіруючых работнікаў;

садавейнічае мясцовым выканаўчым і распарадчым органам у арганізацыі кіравання;

рэгулюе пытанні ўзаемадзейнення паміж мясцовымі выканаўчымі і распарадчымі органамі і рэспубліканскімі органамі дзяржаўнага кіравання, вызначае парадак і ступень іх удзелу ў выкананні дзяржаўных, міжгаліновых і рэгіянальных праграм, мерапрыемстваў па ліквідацыі вынікаў надзвычайных сітуацый, рэгулюе пытанні вызвалення ім фінансавых і матэрыяльных сродкаў;

распацоўвае і зацвярджае прыкладную структуру мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў;

перадае пры неабходнасці свае асобныя паўнамоцтвы мясцовым выканаўчым і распарадчым органам;

рэалізуе паўнамоцтвы, якія на аснове адпаведнага пагаднення могуць перадавацца Савету Міністраў Рэспублікі Беларусь мясцовым выканаўчым і распарадчым органам;

накіроўвае пры неабходнасці праекты сваіх рашэнняў у мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы для ўнясення на іх прапанову.

ГЛАВА 5.
Адносіны Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь з Нацыянальным сходам Рэспублікі Беларусь і мясцовымі Саветамі дэпутатаў

Арткул 16. Адносіны Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь з Нацыянальным сходам Рэспублікі Беларусь

Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь валодае правам заканадаўчай ініцыятывы. Па даручэнню Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, па ўласнай ініцыятыве, а таксама ў выпадках, прадугледжаных заканами Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў арганізуе распрацоўку праектаў законаў Рэспублікі Беларусь.

Прэм'ер-міністр Рэспублікі Беларусь у двухмесячны тэрмін пасля назначэння яго на пасаду прадстаўляе Нацыянальнаму сходу Рэспублікі Беларусь праграму дзейнасці Урада Рэспублікі Беларусь, а ў выпадку яе адхілення — паўторную праграму дзейнасці Урада Рэспублікі Беларусь на працягу двух месяцаў.

Прэм'ер-міністр Рэспублікі Беларусь можа паставіць перад Палатай прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь пытанне аб даверы Ураду Рэспублікі Беларусь па прадстаўленай праграме або па канкрэтным выпадку. Калі Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь у такім даверы адмаўляе, Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь мае права ў дзесяцідзённы тэрмін прыняць рашэнне аб адстаўцы Урада Рэспублікі Беларусь або аб роспуску Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь і назначэнні новых выбараў. Пры адхіленні адстаўкі Урада Рэспублікі Беларусь працягвае ажыццяўляць свае паўнамоцтвы.

Па даручэнню Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь Урад Рэспублікі Беларусь мае права ўносіць прапановы ў Палату прадстаўнікоў і Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь аб аб'яўленні разгляду праекта закона тэрміновым.

Са згоды Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь Урад Рэспублікі Беларусь мае права патрабаваць ад Палаты прадстаўнікоў і Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь прыняцця на сваіх пасяджэннях рашэння шляхам галасавання ў цэлым за ўвесь унесены Урадам праект або частку яго з захавааннем толькі тых папяркаў, якія прапанаваны або прыняты Прэзідэнтам ці Урадам Рэспублікі Беларусь.

Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь па даручэнню Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь можа патрабаваць прыняцця Палатай прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь канчатковага рашэння, калі пагадальнай камісіяй, створанай у адпаведнасці з Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь, з прычыны адхілення Саветам Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь закона-праекта не прыняты ўзгоднены тэкст законапраекта.

Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь у парадку, вызначаным заканадаўствам Рэспублікі Беларусь, прадстаўляе ў палаты Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь і іх органы па іх патрабаванню, а таксама па ўласнай ініцыятыве дакументы і матэрыялы, звязаныя з дзейнасцю Урада Рэспублікі Беларусь.

Прэм'ер-міністр Рэспублікі Беларусь і іншыя члены Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь маюць права прымаць удзел у пасяджэннях Палаты прадстаўнікоў і Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь і іх органаў, выступаючы на гэтых пасяджэннях без чаргі, а таксама абавязаны адказваць на спецыяльных пасяджэннях палат Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь на пытанні адпаведна дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў і членаў Савета Рэспублікі, а таксама ва ўстаноўленым парадку — на іх заплахы.

Арткул 17. Адносіны Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь з мясцовымі Саветамі дэпутатаў

Савет Міністраў у межах уліку інтарэсаў Рэспублікі Беларусь і яе адміністрацыйна-тэрытарыяльных адзі-

нак у адпаведнасці з дзеючым заканадаўствам вызначае разам з мясцовымі Саветамі дэпутатаў ступень і парадак іх удзелу ў выкананні агульнадзяржаўных праграм, сумесных праектаў, разглядае прапановы гэтых Саветаў.

ГЛАВА 6.
Структура і парадак фарміравання Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь

Арткул 18. Структура Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь

Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь складаецца з Прэм'ер-міністра, намеснікаў Прэм'ер-міністра, у тым ліку Першага намесніка Прэм'ер-міністра, і міністраў. У яго склад могуць уваходзіць кіраўнікі іншых рэспубліканскіх органаў дзяржаўнага кіравання. Склад Савета Міністраў зацвярджаецца Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь.

Арткул 19. Парадак фарміравання Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь

Прэм'ер-міністр Рэспублікі Беларусь назначаецца Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь са згоды Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь.

У выпадку двухразовай адмовы Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь у дачы згоды на назначэнне Прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь мае права назначыць выканаючага абавязкі Прэм'ер-міністра, рашэнніцы Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь і назначыць новыя выбары.

Намеснікі Прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь, міністры і іншыя члены Урада, старшын дзяржаўных камітэтаў, якія не ўваходзяць у склад Урада Рэспублікі Беларусь, а таксама кіраўнікі іншых рэспубліканскіх органаў дзяржаўнага кіравання назначаюцца на пасаду і вызваляюцца ад пасады адпаведна прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь у адпаведнасці з прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь.

Намеснікі старшын камітэтаў пры міністэрствах (дзяржаўных камітэтах) назначаюцца на пасаду і вызваляюцца ад пасады Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Арткул 20. Прэм'ер-міністр Рэспублікі Беларусь

У адпаведнасці з Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь, заканами Рэспублікі Беларусь, актамі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь Прэм'ер-міністр Рэспублікі Беларусь:

- ажыццяўляе непасрэднае кіраўніцтва дзейнасцю Урада Рэспублікі Беларусь і нясе персанальную адказнасць за яго работу;

- арганізуе работу Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь, кіруе яго пасяджэннямі;

- падпісвае пастановы Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь; выдае распараджэнні;

- інфармуе Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь аб асноўных напрамках дзейнасці Урада Рэспублікі Беларусь і аб усіх важнейшых яго рашэннях; размяркоўвае абавязкі паміж намеснікамі Прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь, каардынуе іх дзейнасць;

- прадстаўляе без дадатковых паўнамоцтваў Урад Рэспублікі Беларусь у міжнародных зносінах, праводзіць перагаворы і заключае міжнародныя дагаворы ад імя Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь у межах кампетэнцыі Урада;

- ажыццяўляе паўнамоцтвы Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь у выпадку вакансіі пасады Прэзідэнта або немагчымасці выканання ім сваіх абавязкаў па падставах, прадугледжаных Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь, да прынясання прысягі нававыбраным Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь.

Арткул 21. Намеснікі Прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь

Намеснікі Прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь:

- ажыццяўляюць каардынацыю дзейнасці рэспубліканскіх органаў дзяржаўнага кіравання, падпарадкаваных Савету Міністраў Рэспублікі Беларусь, кантроль за работай гэтых органаў і даюць ім указанні па забеспячэнню выканання Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь, законаў Рэспублікі Беларусь, актаў Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, пастановаў Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь, распараджэнняў Прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь і па іншых пытаннях іх дзейнасці;

- папярэдне разглядаюць прапановы і праекты дакументаў, унесеныя ў Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь;

- выконваюць іншыя абавязкі ў адпаведнасці з размеркаваннем функцый;

- нясуць адказнасць за стан спраў у кіруючым ім галінах эканомікі і сферы дзейнасці.

У выпадку адсутнасці Прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь яго абавязкі выконвае Першы намеснік Прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь.

а пры адсутнасці апошняга па даручэнню Прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь і па ўзгадненню з Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь — адзін з намеснікаў Прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь.

Арткул 22. Іншыя члены Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь

Іншыя члены Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь:

- нясуць адказнасць за стан спраў у даручанай ім сферы дзейнасці; прымаюць удзел у разглядах пытанняў па пасяджэннях Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь;

- маюць права ўносіць у Савет Міністраў прапановы аб разглядзе пытанняў, якія ўваходзяць у яго кампетэнцыю;

- ініцыруюць распрацоўку законаў Рэспублікі Беларусь, актаў Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, пастановаў Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь, распараджэнняў Прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь.

Арткул 23. Тэрмін паўнамоцтваў Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь

Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь дзейнічае на працягу тэрміну паўнамоцтваў Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь і складае свае паўнамоцтвы перад нававыбраным Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь, калі Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь у выпадках і парадку, прадугледжаных Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь, не прыняты рашэнне аб адстаўцы Урада Рэспублікі Беларусь.

У выпадку адстаўкі Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь выконвае свае абавязкі да фарміравання новага складу Урада Рэспублікі Беларусь.

Арткул 24. Адстаўка Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь

Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь у поўным складзе, Прэм'ер-міністр, кожны член Урада Рэспублікі Беларусь асобна маюць права заявіць Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь аб сваёй адстаўцы, калі палічыць немагчымым выконваць ускладзеныя на іх абавязкі.

Урад Рэспублікі Беларусь заяўляе Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь аб сваёй адстаўцы і ў выпадку выказвання Палатай прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь востму недаверу Ураду.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь мае права па ўласнай ініцыятыве прыняць рашэнне аб адстаўцы Урада Рэспублікі Беларусь і вызваць ад пасады любога члена Урада Рэспублікі Беларусь.

Адстаўка Прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь не цягне за сабой складання паўнамоцтваў Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь у поўным складзе.

У выпадку адстаўкі Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь па даручэнню Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь працягвае ажыццяўляць свае паўнамоцтвы да фарміравання новага Урада Рэспублікі Беларусь.

ГЛАВА 7.
Арганізацыя і парадак дзейнасці Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь

Арткул 25. Пасяджэнні Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь і парадак прыняцця на іх рашэнняў

Пасяджэнні Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь праводзяцца па меры неабходнасці, але не радзей аднаго разу ў тры месяцы. Пасяджэнне Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь лічыцца правамоцным, калі ў ім прымае ўдзел не менш паловы членаў Урада Рэспублікі Беларусь.

Пасяджэнні Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь праводзяцца пад старшынствам Прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь. Пры адсутнасці Прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь пасяджэнні праводзіць Першы намеснік Прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь, а пры адсутнасці апошняга — па даручэнню Прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь і па ўзгадненню з Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь — адзін з намеснікаў Прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь мае права старшынстваваць на пасяджэннях Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Рашэнні Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь прымаюцца большасцю галасоў членаў Урада Рэспублікі Беларусь, якія прысутнічаюць на пасяджэнні. У выпадку роўнасці галасоў прынятым лічыцца рашэнне, за якое прагаласавалі старшынствуючы.

Арткул 26. Пытанні, якія разглядаюцца на пасяджэннях Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь

На пасяджэннях Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь вырашаюцца найбольш важныя пытанні, аднесенныя да кампетэнцыі Урада Рэспублікі Беларусь.

Выключна на пасяджэннях Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь разглядаюцца:

- пытанні падрыхтоўкі і выканання рэспубліканскага бюджэту, фарміравання і выкарыстання дзяржаўных пазабюджэтных фондаў;

асноўныя напрамкі ўнутранай і знешняй палітыкі Рэспублікі Беларусь.

Арткул 27. Прэзідыум Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь

Для апэратыўнага вырашэння пытанняў, якія ўваходзяць у кампетэнцыю Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь, у якасці пастаяннага яго органа дзейнічае Прэзідыум Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь у складзе Прэм'ер-міністра і намеснікаў Прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь. У склад Прэзідыума Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь можа быць уключаны іншыя члены Урада Рэспублікі Беларусь.

Пасяджэнні Прэзідыума Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь праводзяцца па меры неабходнасці, але не радзей аднаго разу ў два тыдні пад старшынствам Прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь, а пры яго адсутнасці — пад старшынствам Першага намесніка Прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь. У выпадку адсутнасці Першага намесніка Прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь па даручэнню Прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь і па ўзгадненню з Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь пасяджэнні Прэзідыума Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь праводзяцца пад старшынствам аднаго з намеснікаў Прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь.

Пасяджэнне Прэзідыума Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь лічыцца правамоцным, калі на ім прысутнічае больш паловы агульнай колькасці членаў Прэзідыума. Рашэнні Прэзідыума Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь прымаюцца большасцю галасоў ад агульнай колькасці яго членаў, афармляюцца ў выглядзе пастановаў Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь і павінны адпавядаць актам, прынятым на пасяджэннях Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь. У выпадку роўнасці галасоў прынятым лічыцца рашэнне, за якое прагаласавалі старшынствуючы.

Па асобных неадкладных пытаннях аб пытаннях, якія не патрабуюць абмеркавання, пастановы Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь могуць прымацца шляхам аптыяна членаў Прэзідыума Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь (без разгляду на пасяджэннях).

Арткул 28. Пастановы Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь, распараджэнні Прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь, іншыя рашэнні Прэм'ер-міністра, а таксама намеснікаў Прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь

Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь на падставе і ў межах выканання Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь, законаў Рэспублікі Беларусь, актаў Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь прымае пастановы і кантралюе іх выкананне.

Пастановы Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь уступаюць у сілу з дня іх прыняцця, калі ў іх не ўказаны іншы тэрмін, чым не можа быць больш раннім, чым дзень прыняцця пастанова. Пры гэтым пастановы, якія датычацца правоў, свабод і абавязкаў грамадзян, уступаюць у сілу толькі пасля іх афіцыйнага апублікавання. У выпадку апублікавання пастановаў у некалькіх афіцыйных выданнях у розны час тэрмін уступлення яго ў сілу вызначаецца па даче першапачатковага апублікавання.

Апублікаванне пастановаў Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь у Зборніку дэкрэтаў, указаў Прэзідэнта і пастановаў Урада Рэспублікі Беларусь, а таксама ў вызначаных заканадаўствам сродках масавай інфармацыі з'яўляецца афіцыйным.

Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь забяспечвае кантроль за выкананнем сваіх пастановаў непасрэдна або праз падпарадкаваныя яму органы дзяржаўнага кіравання і іншыя органы выканаўчай улады.

Пастановы Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь могуць быць адменены Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Распараджэнні Прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь выдаюцца па пытаннях, якія ўваходзяць у кампетэнцыю Прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь, а таксама пры наяўнасці даручэння Урада Рэспублікі Беларусь па пытаннях, якія ўваходзяць у кампетэнцыю, але не адносяцца да канстытуцыйных паўнамоцтваў Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь, калі разглядаюцца іх не патрабуе прыняцця рашэнняў, што носяць нарматыўны характар.

Рашэнні па асобных пытаннях могуць афармляцца ў выглядзе пратаколаў пасяджэнняў (нарад) у Прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь і яго намеснікаў, а таксама іх указанняў і даручэнняў, якія з'яўляюцца абавязковымі для выканання службовымі асобамі Апарату Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь, рэспубліканскімі органамі дзяржаўнага кіравання, падпарадкаванымі Савету Міністраў Рэспублікі Беларусь, органамі выканаўчай улады Рэспублікі Беларусь. Пры гэтым указаныя даручэнні і ўказанні не могуць насіць нарматыўны характар.

Арткул 29. Іншыя

А ПРАЧА ГРАМАДЗЯНСКАГА шлюб яна захацела ўзяць яшчэ і царкоўны. Я хаватна пагадзіўся: дачка ж святара і для яе гэты царкоўны шлюб, канешне ж, мусіць нешта значыць. Упершыню я сустрэўся з ёй на студэнцкім балі ў Марбургу. Дзеля яе прыгажосці быў нясмелы ў абыходжанні з ёю, а супернік у мяне хапала, яны заляцаліся вакол яе больш наважна, і мяне, нясмелага, адціскалі. Яна мяне як бы і не прыкмячала. Але ўсё-ткі, калі скончыліся танцы, — а было ўжо позна, — я суправаджаў яе да ейнай кватэры. Перад слаба асветленым ганкам мы супыніліся. Гаворка не йшла. У нейкай нялюўкасці яна не ведала, як са мною развітацца. Аднак было ясна адно — на запрасыны я не магу разлічвацца.

Закаханы ў яе, у смутку, еду праз усю ноч да свайго прытулку. Гэта была мая адзіная з ёю сустрэча. У гарадок, дзе я жыў, яна прыязджала разам з студэнцкім хорам. У гонар гэтага хору было наладжана ўрачыстае прыймо, але я, хоць і хацеў, не пайшоў туды: ніякага, ведаў — поспеху ў яе не буду мець, тым больш, што ў тым хоры была большшая палавіна хлопцаў, куды больш захаваць, чымся я. Дзяўчаты ў тым хоры былі ўжо спеўшыся з тымі хлопцамі-студэнтамі, і куды мне, думаў я, патыкацца. Шчыміла сэрца, але адвагі пабачыць яе так і не меў.

Неўзабаве яна выехала ў іншую краіну, і мой сум па дачцы святара яшчэ больш укараняўся ў душы. Каб не страціць яе канчальна, наладзіў з ёй кантакт — лістоўны. На мае поўныя захаплення лісты яна адказвала акуратна, хоць і стрымана. Я неспадзявана ў адным лісце піша, што яна чакае мяне, хоча, каб я як найхутчэй прыязджаў да яе. Радасці майёй не было канца: чакае, значыцца, я нешта значу для яе. Ды ні з таго, ні з сёння — ліст ад майго сябра: піша, што ў яго ўжо

ўсё наладжана з святаровай дачкой, думае пабрацца з ёй і просіць мяне, каб я не меў ніякіх там спадзяванняў. Боль, роспач агарнулі душу маю. Але лістоў да святаровай дачкі не растаю пісаць, і на іх яна адказвае, нічога аднак не згадваючы пра намер майго сябра.

...Мінае год — і я ў краіне святаровай дачкі. Званю. Прашу сустрэчы. Дае згоду. І от я ў яе, за сталом святаровай дачкі. Частуе віном, і мы ўжо знайшлі было агульную мову, усталяваўся нейкі кантакт, а тут званок — уваходзіць незнаёмы мне чалавек і святарова дачка замірае з ім у абдымак. Схмянуўшыся, знаёміць мяне з прышэльцам. Я не ведаю, як мне быць. Я свой — не свой. Пакідаю іх адных.

Назаўтра яна звоніць. Гаворыць, што ў іх нічога не было. Просіць прыйсці. Не ведаю, ісці, ці не ісці. Аднак пайшоў. Нашыя сустрэчы сталіся рэгулярнымі. Ложак для нас ужо не быў навіной. Але ў мяне няма яшчэ працы, і яна ўжо не можа сцяраць таго майго беспрацоўнага становішча — папракае куском хлеба.

Ды праца тая знайшлася, знайшоўся і кут, і мы — пабраліся. Замацавалі нашае сузлучце шлюбам грамадзянскім і царкоўным. Ды вось бяда — мой кут ёй не спадабаўся, гаворыць, яна хоча вярнуцца ў свой гарадок, дзе яна пражыла ўжо цэлы год. Там ейныя знаёмыя і лепшыя ўмовы, чымся ў маім вялікім, страшным гарадзё. З сваімі спажыткамі ў пасцільцы мы й прыехалі аўтобусам у ейны гарадок. Пры сустрэчы з знаёмымі, некаторыя з іх, замест каб рукацца, хапалі святарову дачку вышэй локця. Быў я ў недаўменні, што з майёй жонкай гэтак вітаюцца пры майёй прысутнасці. Але не бяда. Я люблю святарову дачку.

У жончыным гарадку пасялілася

Не цяжка заўважыць, што прапанаванае гэтым разам апавяданне адрозніваецца ад іншых конкурсных. Яно напісанае крыху нязвычайна для нас літаратурнай моваю. І гэта вельмі добра, што адрозніваецца. Як сцярадаў паэт Алег Бембель (сын вядомага беларускага скульптара), «няхай любая славіць мова святое Божае імя»; замест «святое Божае імя» можна падставіць — «літаратуру ў высокім яе значэнні».

Так і сюеасаблівае, арыгінальнае, як і ён сам, мова Масея Ларыёнавіча Сяднёва — аднаго са старэйшых беларускіх пісьмёнікаў — няхай яшчэ доўга-доўга славіць і святое Божае імя ў цэлым, і нашую Літаратуру ў свеце — у прыватнасці.

Андрэй ФЕДАРЭНКА.

На конкурс «Звядзі» і Саюза пісьмёнікаў

Масей СЯДНЁВ

ТРУНА

Апавяданне

таксама добра мне знаёмая сям'я: матушка з сынам і нявесткай. Нейкі час я жыў у гэтай сям'і і быў у ёй проста за сына. І от іду з жонкай прадстаўціца, горды ў сваім новым становішчы. Знаёму сваю жонку, святарову дачку, найперш з матушкай. Матушка багаслаўляе нас, цалуе, ахоўна кладзе сваю руку на маю галаву. Вітаюць нас гарача і сын, і нявестка. Я ў захапленні выказваю сваю радасць ад сустрэчы, не бачыўшы ж ужо колькі гадоў, матушка для мяне як родная маці. І тут святарова дачка, мая жонка, нечакана для прысутных асадыла мяне грубам: «Трап!ло!»

Назваецца, прадстаўціца. Але не бяда. Я люблю святарову дачку, маю жонку.

Ужо тыдзень, як мы жывём, як муж і жонка. Яна прыглядаецца да мяне,

вывучае. Галюся, а яна нервова: «Што ты так часта шморгаш на шчацэ? Не можаш адным заходам збрыць?»

Быў спякотны дзень і мы ўвечары пасля працы выйшлі з сваёй каморкі на шпальцы. А нам насустрач — мой сябра, той, што прасіў у мяне адмовіцца ад святаровай дачкі. А ён ведаў, што ён ужо ачалавечыўся, але мая жонка папрасіла яго перадаць прывітанне «сваёй Олі», і для мяне ўсё стала ясна. Сябра адразу ж адчапіўся і мы яшчэ доўга блукалі ціхімі вулічкамі жончынага гарадка. Але я ўвесь час вычуваў, што жонка нешта хоча сказаць, але ўсё не можа. Стаімо ўжо пад дзвярыма нашага жылля. Але жонка не бярэцца за клямку, каб адчыніць. Маўкліва стаіць, у стоенасці. У змроку я не бачу ейнага аблічча. Маўчу таксама. Аднак стоенасць жонкі перарываецца і я чую спакойнае, роўнае: «Давай раздзімацца». Мые ўсяго апякло і я нібы некуды прываліўся. Калі апамятаўся, хацеў спытаць, ды не мог: «А як жа з царкоўным шлюхам, з прысягай?» Драма перад дзвярыма нашага жылля працягвалася. Я пачаў прасіць, маліць яе перадумаць, угадваў не разыходзіцца. І ўгаварыў неяк.

І гэтак, не разыходзіўшыся, мы жылі ўжо мала не 50 год. Я хворы і нядужы. Еду ў знакамітую лячэбніцу на аперацыю. Жонка супраць: чаго добрага, памрэш там.

— Ну ды і што, што памру? Прышлюць труну і пахаваш.

— Я не хачу ні цябе, ні тваёй труны. Мела з табай, жывым, клопат, але не хачу мець клопату з мёртвым.

Ды ўсё роўна я еду ў лячэбніцу на аперацыю. Трэба.

І як я паехаў, майёй жонкай апанаваў страх, што і на самай справе я памру, і ёй прышлюць труну са мною, мёртвым. Страх гэты мацнеў з кож-

ным днём. Пачала з трывогай глядзець на дзверы: от адчыняцца яны і ёй унясуць труну. А не дай Бог, калі пастукаюць у якой патрэбе ў дзверы, скурчыцца, зацісне далонямі вочы і чакае... быццам нейкага ўдару, пакуль не выясніцца, што ніякай труны няма. Гэта ў дзённым часе. А ўначы? Нама той начы, каб яна не спіла труну. Бачыць, учатырох, моцна грукаючы ботамі па сходах, уносяць ёй у спальню труну і стаўляюць у ложак побач яе, прыгаворваючы: «Не хацела спаць з жывым, дык спі цяпер з мёртвым». Крышка сама знімаецца з труны, і адтуль вылазіць мярцвяк, лезе да яе цалавацца. Прачынаецца з крыкам і не верыць, што гэта быў толькі сон: да таго рэальна была тая труна і людзі, якія я неслі. Баялася раніцой з спальні ісці па сходах у гасцёўню: там можа стаць труна ў чаканні гаспадыні. Труны не было, і яна супакойвалася. Найгорш ноч. Няма той начы, каб ёй не спілася труна. Але як жа не спаўшы? А ляжа — вочы стаўлом, не можа заснуць. Скрозь зрэнкі бачыць труну. Пачала труціць сябе таблеткамі. Але таблеткі яшчэ больш распальваюць уяву. Грабае рукамі побач сябе, ці не няма той труны. А то труна спускаецца на яе, ляжачую, са столі, наблізіцца да яе твару і ўзімнецца. І гэтак колькі разоў: наблізіцца — ўзімнецца, наблізіцца — ўзімнецца... Але й гэта ўсё нічога. Труна ўжо загаварыла: «Я пасялюся ў тваёй гасцёўні. Буду жыць з табою, не разыходзячыся. Гэта ты разыходзілася. Буду жыць з табою вечно. Чакаю цябе ў гасцёўні».

Прачынулася. Страх сцяў усю. Раніца, а ў гасцёўню спускацца жудасна. Але як жа не спускацца? Калі ўжо труна з ёю неразлучная?

Яна перахрысцілася. Мацае нагамі прыступку за прыступкаю — сыхадзіць з спальні ўніз у гасцёўню. Адхінае заслонку — перад ёй стаю я пасля аперацыі.

Як звар'яцела, ускрыкнула: «Дык ты не ў труне? А дзе ж труна?»

Юрый Сянкевіч у космас не паляцеў, але не стаў ад гэтага менш вядомым

«Старэйшай тэлеперадачай цэнтральнага тэлебачання (зараз ГРТ) з'яўляецца «Клуб падарожнікаў», якая ўпершыню выйшла ў эфір 18 сакавіка 1960 года. За амаль чатыры дзесяцігоддзі існавання ў тэлеэфіры з'явілася больш як дзве тысячы выпускаў «Клуба падарожнікаў». Гэтай папулярнай перадачы належыць яшчэ адзін неверагодны для тэлебачання рэкорд: 25 гадоў — з 1973 года — яе нязменным вядучым з'яўляецца Юрый Аляксандравіч Сянкевіч. Вось такі запіс мы знайшлі ў «Кнізе рэкордаў Гінеса». Таму сёння наш госць — Юрый СЯНКЕВІЧ.

Аб чым можна размаўляць з Юрыем Аляксандравічам? Вядома ж, аб падарожжах. Але справа гэта нялёгкага, таму што Сянкевіч здольны расказаць аб сваіх вандровак суткамі. У нас ж такой магчымасці не было, таму пагаворым аб самым галоўным — аб яго рабоце.

— Юрый Аляксандравіч, ці праўда, што мы маглі б вас і не ўбачыць на перадачы «Клуб падарожнікаў», калі б ажыццявілася ваша мара дзяцінства і вы сталі б касманаўтам?

— Я думаю, тут здзіўляцца няма чаму, мая кар'ера больш адпавядае атрыманаму выхаванню і адукацыі, чым тая, аб якой ведаюць тэлегледачы. Я нарадзіўся ў Манголіі ў 1937 годзе — мой тата быў ваенным урачом і па абавязку службы аказаўся ў гэтай азіяцкай краіне. Закончыўшы школу ў таксама вырашай ісці яго дарогай і паступіў у Ленінградскую Ваенна-медыцынскую акадэмію, тым больш, што яна знаходзілася ў двары нашага дома. Пытанне аб тэлебачанні наогул тады не магло стаць на парадку дня. Затое нечакана блізка стала думка аб палеце ў космас, бо мяне запрасілі на працу ў Інстытут ваеннай і касмічнай медыцыны. Ішоў 1962 год, усяго год прайшоў пасля палёту Гагарына, усё яшчэ было прасякнута рамантыкай пакалення Сусвету. І калі я ўбачыў касманаўтаў твар у твар, то вы ўяўляеце, які быў у мяне стан. Я канкрэтна займаўся праблемай бязважасці, а палёты стварыць на Зямлі бязважасць немагчыма, то самай прастай мадэллю для нас аказаўся... пасцельны рэжым. Мы ўкладвалі добраахвотніка ў ложак, спачатку на тыдзень, за-

ступаю з лекцыямі, расказваю аб экспедыцыі. І некай прапанаваў разам выступіць на сустрэчы з гледачымі. Нам спадабалася, і мы сталі гэтую справу практыкаваць. А аднойчы ён патэлефанаваў мне і сказаў: «Цябе хочучы паспрабаваць на тэлебачанні». Я згадзіўся, хоць добра памятаў, як у час майго першага прыходу на тэлебачанне я проста баяўся тэлекамеры. У прынцыпе, я і сёння адчуваю сябе не надта ўтульна ў тэлебачанні. Вось так я стаў вядучым «Клуба падарожнікаў». Хоць чыста штатным супрацоўнікам тэлебачання я так і не стаў, больш як 15 гадоў працаваў «няштатнікам». І толькі ў 1990 годзе мяне ўзялі аглядальнікам на паўстаўкі.

— Вы працягвалі падарожжы ўжо ў новай якасці?

— Я заставаўся ваенным і працягваў працаваць у інстытуце. У тэлебачанні жа складалася ўражанне, што я толькі і раблю — катаюся па ўсяму свеце. Я сапраўды шмат раз'язджаў, але пераважна па лініі інстытута на навуковыя кангрэсы з дакладамі і толькі па сумяшчальніцтву, калі быў час і магчымасці, здымалі штосьці і для «Клуба...» Акрамя таго, мы выкарыстоўвалі матэрыялы «Цэнтрнавуцфільма» і закуплены ЦТ за мяжой.

— Якія цікавыя моманты, звязаныя з працай на тэлебачанні, вы можаце ўспомніць?

— Вакол мяне, як вядучага праграмы «Клуб падарожнікаў», часта «раіліся» розныя чуткі. Самым вялікім «прызнаннем» народнай любові стала чутка аб майёй жаніцбе на Пугачовай. Пугачова — самая папулярная жанчына ў СССР, ну а самы папулярны мужчына па гэтай аналогіі, атрымліваецца, Сянкевіч! Жартую, вядома. Але так было.

Ці воль яшчэ выпадак. Выклікае аднойчы мяне Лапін, тага-

часны кіраўнік Цэнтральнага тэлебачання, і кажа, што я тэрмінова павінен выступіць у праграме «Час». Я здзіўлены, бо ніколі не меў дачынення да «галоўнай» тэлепраграмы Саветаў Саюза. Пытаюся, за што такі гонар? Але выразнага тлумачэння ад яго так і не атрымаў.

І толькі праз некалькі дзён праз «трэці» вушы да мяне дайшло, што, маўляў, па нейкіх чутках вядучы «Клуба падарожнікаў» Юрый Сянкевіч... загінуў у аўтакатастрофе, што гледачы тэлефануюць на тэлебачанне, выказваюць спачуванні і пытаюцца, калі пахаванне. Тады я гэтага не ведаў, і мне давялося мучыцца, сачыняць штосьці, каб апраўдаць сваё з'яўленне ў інфармацыйнай праграме.

— Юрый Аляксандравіч, у апошнія гады на розных каналах з'явілася шмат перадач, аналагічных вашай. Вы не бачыце канкурэнцыі?

— Канкурэнцыі я не баяюся. «Клуб падарожнікаў» выходзіць у эфір 38 гадоў і за гэты час яго палюбляе не адно пакаленне тэлебачачоў. Ведаецца, «Мерседэс», кога б года выпуску ён не быў, заўсёды застанецца «Мерседэсам».

— У вас такое чыста беларускае прозвішча. Ці няма ў вас часам беларускіх каранёў?

— Цяжка сказаць. Я спецыяльна гэтым не займаўся, але не выключаю, што продкі мае маглі нарадзіцца на беларускай зямлі.

Гутарыла
Вольга РАМАНЮК.

Тут тэлефон
журналу
«Звезда»
Андрэй Сянкевіч

ДЗЕЦЯМ — МАРОЖАНАЕ... І ХОПІЦЬ.

Гэтую тэму не лічаць актуальнай. Размова пойдзе пра ідэю стварэння ў Беларусі музей дзіцячага мастацтва. Падумаеш, нейкая дзіцячая творчасць. Дарослыя ледзь дух пераводзяць. Падумаеш, — «творчасць». Галоўнае, каб дзеці былі накармлены і раслі здаровыя. А гультыяны сабе знойдуць таннейшыя за фарбы і пендзлі.

Знаходзяць. І тады з'яўляюцца больш актуальныя тэмы для напісання артыкулаў.

Тым не менш, некаторыя ўпарта носяцца з ідэяй стварэння музея дзіцячай творчасці. Такім, напрыклад, быў Сяргей Каткоў. Вярнуўшыся з вайны, у разбураным Мінску ён арганізаваў мастацкую студыю. Яго студыйцы па-дзіцячы пісалі гісторыю горада, краіны. Яны малювалі кветкі, якое вярталася ў горад, клалі паперу будоўлі цэлых мікраараёнаў, малювалі, які саджалі дрэвы і кветкі. А калі выязджалі ў іншыя гарады, увозілі не шкадавалі фарбаў. Бывала, пасля такіх паездак настаўнік выклікалі ў ЦК з пытаннямі тыпу: «А чаму гэта вады выхаванцы малююць цэрквы?» Прыходзілася знаходзіць пераканаўчыя аргументы на карысць «помнікаў архітэктуры», каб захаваць студыю, каб вучыць дзяцей бачыць прыгожае. І стварэнне яго таксама. Многія знамянітыя цяпер людзі пачыналі шлях у мастацтва са студыі ў Рэспубліканскім палацы піянераў: мастакі Стэльмашонак, Сумараў, Шчасная, архітэктары Левін, Градоў. Іх самыя першыя працы захоўваюцца наставнік у надзеі, што прыйдзе час і «жывая» гісторыя, напісаная дзецьмі (што асабліва ценна), камусьці спатрэбіцца. Больш за дваццаць гадоў таму настаўнік-мастак памёр, так і не дачакаўшыся ўвагі да сваёй ідэі. А тым часам у іншых краінах адкрыліся музеі дзіцячага мастацтва.

У сярэдзіне 80-х мастак Уладзімір Стэльмашонак спрабаваў стварыць дзіцячы эстаблішмент. Якім быў час пералому. Ізноў знайшліся больш актуальныя праблемы.

Мастачка Святлана Каткова лічыць, што дзіцячая творчасць так і застанецца «несур'ёзнай» тэмай для большасці дарослых, якія паўсюдна шукаюць «канкрэтныя інтарэсы». Ад бацькі ёй дасталася багатая спадчына — малюнкi. Архіў пасяліўся ў яе дома. Здрадаецца, што ўжо дарослым людзям яна дорыць іх першыя творы. Тыя дзіцяцкія: якім цудам гэта захаваўся? Цудам не цудам, а гісторыю нельга проста ўзяць і выкінуць.

Ірына Кузняцова — рэферэнт Саюза мастакоў па рабоце з дзецьмі і моладдзю. Пры дзіцячым санаторыі «Астрашчыцкі Гарадок» яна стварыла галерэю «Калібр». Акрамя таго, гэтая жанчына амаль на адным энтузіазме арганізавала чатыры міжнародныя дзіцячыя пленэры, прысвечаныя Шагалу, Экзюперу, Рэрыху, Чурленісу. Канешне, была пэўная спонсарацкая падтрымка, але і яе прыходзілася «арганізоўваць». Калі не казаць пра тое, што прадстаўнікі дзяржавы ўвогуле з цяжкасцю разумеюць неабходнасць падобных мерапрыемстваў. Пленэры былі паспяховымі. Работы дзяцей вісяць у дзіцячых дамах, харэаграфічным вучылішчы. Альбо каму-небудзь падараны. А яны маглі б размясціцца ў асобнай зале. Як і каштоўныя архіў Каткова.

Самое дзіўнае, на думку Ірыны, што стварыць такі музей зусім не цяжка. Можна, пры жаданні, знайсці нейкі дзіцячы садзік, дзе размясціліся б выставачныя залы. У мастацкі нават гатовы цэлы праект — як і што там павіна быць. Усё ўпіраецца ў падтрымку дзяржавы ў асобе міністэрстваў адукацыі і культуры. Каб чыноўнікі лепей разумелі, пра што ідзе размова, усе звароты і пісьмы Ірына Кузняцова пачынае з цытавання ўказаў прэзідэнта. Маё пытанне: «Дзеля чаго траціцца столькі сіл?» — знайшло вельмі прастае адказ. «Я хачу, каб дзяржава клапацілася пра таленавітых дзяцей...»

Ларыса ЦІМОШЫК.

-ДЗМІТРЫЙ ЗІНОЎЕ-ВІЧ, урад рэспублікі зацвердзіў палажэнне аб стварэнні міжведамаснай камісіі па медыка-псіхалагічнай і сацыяльнай рэабілітацыі асоб з сіndromeм непрызнання свайго полу. Чым абумоўлена неабходнасць стварэння гэтай камісіі?

— Прырода іншы раз распараджаецца так, што народжаны ў жаночым абліччы чалавек адчувае ўнутры сябе мужчынскія схільнасці і задаткі. Пры гэтым ёсць выпадкі і зусім процілеглыя, калі народжанае з усімі знешнімі прыметамі хлопчыка дзіця з часам жадае бачыць сябе жанчынай. І хоць падобнае здарэцца не часта, яно мае месца, і гэта трэба прызнаць. Сусветная статystыка сведчыць, што такія выпадкі адбываюцца ў сярэднім адзін раз на 70 тысяч народжаных дзяцей. Калі прытрымлівацца гэтай метадыкі падліку, дык на 10-мільённае насельніцтва Беларусі можа прыпадаць да 300 падобных людзей, якіх, згодна з медыцынскай тэрміналогіяй, прынята называць транссексуаламі.

Іншымі словамі, гэта людзі, якім уласціва стойкае ўсведамленне сваёй прыналежнасці да процілеглага полу, нягледзячы на правільнае фарміраванне палавых прымет. Падобнае акалічнасць у цэлым і вызначае вобраз і манеру паводзінаў гэтых людзей. З ранняга дзяцінства яны, маючы гэтае разуменне, уступаюць у самую сапраўдную барацьбу з навакольным светам за прызнанне за імі права на іншае імя, іншае адзенне, іншы ацэнкі іх паводзінаў. Усведамляючы сябе прадстаўнікамі іншага полу і імкнучыся да гармоніі «душы і цела» яны, нягледзячы на пратэсты сваякоў і блізкіх, пачынаюць насіць адзенне «свайго» полу і ў адпаведнасці з гэтымі абставінамі выбіраюць сабе сяброў, працягваючы зайздросную ўпартасць у жаданні хірургічным шляхам выправіць «памылку прыроды».

Пасля працяглых дэбатаў ва ўрадавых службовых кабінетах вясной гэтага года і было прынята рашэнне аб стварэнні міжведамаснай камісіі па медыка-псіхалагічнай і сацыяльнай рэабілітацыі асоб з сіndromeм непрызнання полу. У састаў камісіі былі ўключаны 15 прадстаўнікоў міністэрстваў аховы здароўя, юстыцыі, унутраных спраў, абароны і адукацыі.

— Якая ж прычына існавання такой з'явы, як транссексуалізм?

— Яго прырода да канца не вывучана. Найбольш верагодным мне ўяўляецца тое, што ў перыяд палавой дыферэнцыяцыі, якая адбываецца ва ўнутры-вантробным перыядзе развіцця дзіцяці, яго мозг дыферэнцыруецца па іншаму тыпу, чым уся фізічная будова ў цэлым. З развіццём свядомасці ў гэтых людзей узнікае жаданне жыць і быць прынятым у грамадстве ў якасці асобы процілеглага полу. Для многіх з іх гэтая задача становіцца жыццёвай праграмай.

Прычына гэтай з'явы застаецца пакуль для вучоных загадкай. З пэўнай доляй упэўненас-

ці можна толькі выказаць меркаванне, што генетычны код бацькоў, перададзены іхнім дзецям, тут ні пры чым. Пацвярджэннем гэтаму можа служыць тое, што ў транссексуалаў, якіх не падвяргаюцца аперацыйнаму ўмяшанню, нараджаюцца нармальныя здаровыя дзеці.

Спробы дапамагчы гэтай катэгорыі пацыентаў медыкаментозным шляхам, якія ажыццяўляліся доўгі час, станоўчых вынікаў не далі. Вопыт лячэння іх з дапамогай гіпнозу таксама не прынес жада-

Са зменай дакументаў працэс не заканчваецца. Ужо ў такім палавінчатым стане, калі чалавек, напрыклад, па дакументах ужо мужчына, але пры візуальным аглядзе яшчэ жанчына, транссексуал набывае права не толькі змяніць работу з «жаночай» на «мужчынскую» (ці наадварот), але і стварыць сям'ю, адаптуючыся ў ёй у новых для сябе ўмовах.

кім палавінчатым стане, калі чалавек, напрыклад, па дакументах ужо мужчына, але пры візуальным аглядзе яшчэ жанчына, транссексуал набывае права не толькі змяніць работу з «жаночай» на «мужчынскую» (ці наадварот), але і стварыць сям'ю, адаптуючыся ў ёй у новых для сябе ўмовах.

Па прадугледжанай у рэспубліцы працэдур «карэкціроўкі» полу чалавеку ў такім стане яшчэ цэлы год трэба будзе знаходзі-

ціроўцы, спачатку атрымлівае дакумент і толькі праз працяглы час атрымлівае магчымасць падагнаць свой знешні выгляд да таго, што ўказваецца ў дакументах. Ці не ўзнікае ў сувязі з гэтым дадатковых цяжкасцяў?

— Праблемы сапраўды ўзнікаюць. У практыцы ўжо меў месца выпадак, калі транссексуалу, які толькі што атрымаў новыя дакументы, трэба было легчы ў бальніцу для стацыянарнага медыцынскага абследавання. Як зрабіць у гэтым выпадку? У якую палату яго змясціць — у мужчынскую ці жаночую? Пытанне пакуль застаецца адкрытым, аднак спецыялісты схільныя да думкі, што ў падобных выпадках ужо мэтазгодна размяшчэнне хворых гэтай катэгорыі ў адпаведнасці з пашпартнымі данымі.

Не вызначана пакуль дзеючымі ў рэспубліцы нарматыўныя акты і метадыка, якія ў гэтым выпадку быць ваенным камісарыятам. Відаць, варта падумаць пра тое, каб, уручыўшы ваенны білет гэтай вельмі нешматлікай групе наваўзыханых «мужчын», не прызваць іх на ваенную службу і армейскія зборы. Я думаю, што ў адносінах да гэтай катэгорыі людзей гэта будзе гуманна.

З усяго сказанага не трэба рабіць выснову аб шырокай маштабнасці гэтай праблематыкі. Тым не менш, трэба прызнаць, што ўсё гэта мае месца. Так, на ўліку ў Мінскім сексалагічным цэнтры цяпер стаяць 52 чалавекі, якія выказалі жаданне з дапамогай медыкаў «падкараціраць» прыроду. Прычым жанчын, якіх жадаюць стаць мужчынамі, з іх выключна большасць — 45. Аднак заключэнне камісіі аб прызнанні іх транссексуаламі з наступным правам на змяненне дакументаў да цяперашняга часу атрымалі толькі 19 чалавек. Астатнія чакаюць заключэння спецыялістаў і медкамісіі.

БРЫГАДЗІР КАЛГАСА ЎКРАЎ ПАД'ЁМНЫ КРАН

449 аматараў лёгкага хлеба ўжо прыцягнуты да крымінальнай адказнасці

Як паведаміў карэспандэнту «Звязды» начальнік службы ўпраўлення па эканамічнай злучнасці (УЭЗ) Міністэрства ўнутраных спраў краіны Уладзімір ЯНКОЎСКІ, сёлета міліцыя правяла шэраг спецыяльных мерапрыемстваў па прадукцыі і выяўленню крадзяжоў сельгаспрадукцыі і калгасна-саўгаснай маёмасці. У прыватнасці, выконваючы патрабаванні прэзідэнта, выказаны падчас селектарнай нарады, супрацоўнікі УЭЗ сумесна з іншымі міліцэйскімі падраздзяленнямі актыўна дапамагаюць зменшыць страты ўраджаю. Толькі за перыяд з 1 па 25 жніўня падчас жніва міліцыяй было выяўлена 446 эканамічных злачынстваў у сельгасгаспадарчым сектары эканомікі. Да крымінальнай адказнасці прыцягнута 449 чалавек, у тым ліку — 17 кіраўнікоў сельгаспрадпрыемстваў.

Напрыклад, камбайнер і трактарыст калгаса «Шлях да камунізму» Стаўбцоўскага раёна ўкралі больш за тону жыта. Супраць гэтых механізатараў узбуджана крымінальная справа.

Аналагічнае злачынства ўчынілі механізатары калгаса імя Гагарына Брагінскага раёна, якія ўкралі ў роднай гаспадарцы амаль 2 тony зерня. І такіх фактаў у міліцэйскай статыстыцы няма.

Дарэчы, некаторых вясковых зладзеяў, карыстаючыся тым, што ўся ўвага зараз сканцэнтравана на ўборцы ўраджаю імкнучыся прыхапіць сёе-тое з калгаснай маёмасці. Крадцы з калгасных двараў літаральна ўсё, што «дрэнна ляжыць». А брыгадзір калгаса «Старобінскі» Салігорскага раёна нейкім чынам ухірыўся нават «сцягнуць» цэлы пад'ёмны кран. Але хаваць такую махіну брыгадзіру не ўдалося. Міліцыя хутка выявіла зладзея і вярнула гаспадарцы яе маёмасць.

Увогуле, толькі за перыяд з 1 па 25 жніўня супрацоўнікі міліцыі прадукцыі сельгаспрадукцыі і калгасна-саўгаснай маёмасці амаль на 2,5 мільярда рублёў.

Мікола ДЗЯБЕЛА.

Post Factum

Гэты дзень у гісторыі

● 3 верасня 1752 года — дзень, якога не было ў гісторыі Вялікабрытаніі і яе калоній. У сувязі з пераходам на грыгарыянскі календар пасля 2 верасня наступіла 14-е.

● У гэты дзень у 1773 годзе падпісаннем Парыжскага міру паміж Вялікабрытаніяй і 13 былымі паўночнаамерыканскімі калоніямі завяршылася амерыканская вайна за незалежнасць. Вялікабрытанія прызнала незалежнасць Злучаных Штатаў.

● У гэты дзень у 1774 годзе царскія войскі пад камандаваннем Суворова каля Царыцына нанеслі рашаючае паражэнне ў ходзе сялянскай вайны 1773—75 гадоў сілам Емяльяна Пугачова. Пугачоў змог уцячы, але пазней быў выданы сваімі саратнікамі, прывезены ў Маскву і пакараны.

● 3 верасня 1848 года нарадзіўся чалавек, які больш за ўсіх жыхароў Зямлі знаходзіўся ў шлобе — 86 гадоў — сэр Цемуль Нарыман.

● 3 верасня 1927 года нарадзіўся выдатны беларускі пісьменнік, публіцыст, доктар філалагічных навук Алесь Адамовіч, аўтар апавесцей і раманаў аб вайне — «Вайна пад дахамі», «Сыны ідуць у бой», «Хатынская апавесць», «Карнікі», «Апошняя пастараль» і іншы.

● У гэты дзень у 1967 годзе Швецыя перайшла на правабавковы (дарожны) рух, прыняты ў большасці краін свету. Найбольшую збынтэжнасць новаўвядзенне ўнесла ў рады левага (палітычнага) руху краіны. У выніку ўтварыліся дзве партыі: Левае партыя — камуністы (прыхільнікі ранейшых правілаў язды на дарогах) і Рабочая партыя — камуністы (улічвалі новыя рэаліі). Такім чынам праціўнікамі і прыхільнікамі новаўвядзення папаўнялі яны свой электарат ва ўмовах крызісу камуністычнага і рабочага руху ў Еўропе ў 60-х гадах.

Дзесьці на белым свеце

Амерыканскім паліцэйскім на свай службэ даводзіцца сутыкацца з вялікай колькасцю дастаткова дзіўных рэчаў. Так, патруль, які ў адзін удзюўны дзень праязджаў па гораду Саўт Рывер, нечакана убачыў дом, які быццам рыхтаваў да таго, каб яго памясцілі ў духоўку — будынак нагула быў абматаны фальгой.

Нават страшна ўявіць, колькі фальгі пайшло на тое, каб поўнаасцю «загарнуць» двухпавярховы будынак, не пакінуўшы не закрытай ні сантыметра паверхні. Паліцэйскія пазванілі ў званок, але гаспадары ім не адчынілі. Пачаліся перагаворы. Праз адзінаццаць гадзін сям'я, якая складалася з трох чалавек, усё ж выйшла на вуліцу. Свой учынак людзі растлумачылі тым, што баяліся шкодных промняў Сонца, ад якіх і спрабавалі выратавацца пры дапамозе фальгі.

І так бывае

Беспрацоўе стала звычайнай з'явай у многіх краінах свету. І калі ў краінах развітога капіталізму беспрацоўе можа на дапамогу хадзіць у рэстаран, то ў некаторых іншых дзяржавах страта працы можа дасесці да поўнага адчаю.

Вось, напрыклад, ва Уган-дзе нечакана для сябе быў звольнены школьны настаўнік. Бедалага так быў узрушаны стратай працы, што вырашыў звесці рахункі з жыццём. Аднак, як адукаваны чалавек, ён вырашыў усё зрабіць законным чынам. Хаміду Намаэ з'явіўся ў аддзяленне паліцыі горада Кампалы і напісаў заяву з просьбай, каб яго... застрэлілі. Паліцэйскія адказалі, што настаўнік з'явіўся не па адрасу і выклікалі брыгаду дзяжурных псіхіятраў.

Далейшы лёс самазабойцы невядомы.

Кур'ёзы

Няўважлівасць для вяртаўнікоў закона часта раўназначна нават з'явай, а вось ліберальскі паліцэйскі Майкл Эдзісан дзякуючы сваёй рассяянсці ўхітрыўся напавіць уласны сямейны бюджэт.

Па прафесіі Майкл кінолаг, ён трэніраваў сабак для нялёткай патрульнай службы. А росту ў ім — метр дзевяноста, што не было ўлічана пры будаўніцтве новага паліцэйскага пітомніка для сабак, калі рабілі там дзверцы вышынёй усяго ў 160 сантыметраў. Калі Майкл увайшоў у новае жылло сваіх падапечных, тыя з радасным брэхам кінуліся яму насустрач. Ад расчуленасці ён забыў прыгнуцца і з усяе сілы трэснуўся галавой аб столь.

Пасля траўмы ў Эдзісана разыграўся артрыт, і ён вымушаны быў пакінуць працу ў родным паліцэйскім участку, дзе верай і праўдай праслужыў 16 гадоў. А, аказваецца, без працы, падаў на яго ж у суд. Ён абвінаваціў паліцэйскае кіраўніцтва ў недастатковым клопце аб супрацоўніках, які Майкл увайшоў у новае жылло сваіх падапечных, тыя з радасным брэхам кінуліся яму насустрач. Ад расчуленасці ён забыў прыгнуцца і з усяе сілы трэснуўся галавой аб столь.

Пасля траўмы ў Эдзісана

Навінкі

26-гадовы Джордж Тэхерн атрымаў шэсць месяцаў турмы за «псаванне маёмасці» сваёй сяброўкі Цыны Сміт.

Даведаўшыся, што дзяўчына тайком «настаўляе яму рогі», сустракаючыся з яго ж лепшым сябрам, Тэхерн прабураў на кватэру міс Сміт і ўчыніў там пагром, нічога, аднак не ўкраўшы і не пашкодзіўшы.

Ад помсты раўніцца пацярпела толькі кошка легкадумнай Цыны. Раз'юшана Джордж размаляваў яе серабрыстае футра нязмыўнай чорнай фарбай, што было прызнана строгім судом злосным парушэннем праваў прыватнай уласнасці.

Анекдот

Прыбывае Пятачок да Вінні Пуха.

— Вінні, Вінні, нам прыйшла пашылка з Афрыкі! У ёй дзесяць апельсінаў. Табе сем, і мне сем.

— Як так?! — здзіўляецца Вінні. — Іх жа ўсяго дзесяць!

— Мне гэта не турбуе. Сем сваіх ужо з'еў.

УСМЕШКА МАСТАКА

Малюнак Аркадзя САЙТЫКОВА.

ЗАСНАВАЛЬНІКІ:

Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ.

Рэдакцыйная калегія: У. АНДРЭЕВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), І. БАРАНОЎСКІ, У. ГОЙТАН, Л. ЛАХМАНЕНКА, М. МИХАЕВІЧ (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. МЯСНІКОЎ, Л. РЫЖАНКОВА (намеснік галоўнага рэдактара), С. ШАЎЦОЎ.

Рэгістрацыйны нумар 1.

НАШ АДРАС: Рэдакцыя газеты «Звязда», вуліца Б. Хмяльніцкага, 10-а, 220013, гор. Мінск.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмная — 68-29-19; намесніку галоўнага рэдактара — 32-44-12, 32-14-25, 32-35-05; аддзелаў: інфармацыйнага — 68-27-41, крымінальнай хронікі і фінансавых эксперты — 32-38-02, эканомікі — 32-31-21, палітыкі — 68-28-69, 68-27-57, 68-28-64, культуры — 68-29-42, 68-28-27, літмаў — 68-27-47, маралі і права — 68-28-51, міжнацыянальных адносін — 68-27-40, 68-28-69, журналісцкіх рассялеванняў — 68-28-38, 68-28-72, знешнеканамічнай дзейнасці — 68-29-44; аглядальнікаў па праблемах: навуцы і адукацыі — 68-28-31, экалогіі і ліквідатыі вынікаў Чарнобыля — 68-28-36; уласных карэспандэнтаў: у Гродне — 33-25-29, Гомелі — 53-13-92, Баранавічах — 7-26-02, Магілёве — 31-13-75; бухгалтэры — 32-22-03; даведкі па рэкламе і аб'явах — 32-04-52, 32-31-98. ФАКС: 68-27-79. E-mail: daily@zvyazda.belpak.minsk.by

Аўтары апублікаваных

матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не з'яўляюцца супадзеннем з меркаванням рэдакцыі. Рэдакцыя пакідае за сабой права не ўступаць у пераліку з чытачамі. Матэрыялы, пазначаныя значком «Аналіз», маюць характар адказнасці за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Друкарня выдавецтва

«Беларускі Дом друку». Мінск, праспект Ф. Скарыны, 79. Тыраж 80.779, індэк 63850. Зак. № 5243. Выходзіць 250 разоў на год. Нумар падпісання ў 20.15. М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12